

POL MILIJONA NEMCEV OB SRBSKI MEJI. PO PRVEM SPOPADU SO SE SRBI UMAKNILI.

NEMČIJA JE IZPREVIDELA, DA MORA NA VSAK NAČIN POMAGATI TURKOM. — PRVI SPOPAD PRI SMEDEREVU. SRBI SO SE UMAKNILI. — BOLGARSKA JE MOBILIZIRALA MACEDONSKE ČETE. — GRŠKA BO OSTALA NEVTURALNA. ČLANI OPOZICIJE PRI BOLGARSKEM KRALJU. — TURŠKE ZMAGE NA GALIPLISU. — NEMCI SO ODDALJENI 65 MILJ OD BOLGARSKE MEJE. — RAZBURJENJE V RUMUNSKIH MESTIH.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Berlin, Nemčija, 20. septembra. Vrhovno vodstvo nemške armade je izdalo sledeče poročilo: Sovražnik se na čeli črti umika proti vzhodu. Pri Orgonu je poskušal prodreti našo bojno črto, pa smo ga pognali nazaj. Nemci in Avstrijci stoje pri Vilni v močni ofenzivi.

Čete bavarskega princa Leopolda so dospole do Dvorca, levo krilo se je pa približalo Mišaki. Armada generala Maekensena podi Ruse na čeli črti nazaj.

Londonko poročilo.

London, Anglija, 20. septembra. S tem, da je padla Vilna, se nahaja 500.000 ruskih vojakov v veliki nevarnosti. Hindenburg jih je obkolil od treh strani, in jih bo v teku nekaj dni obkolil popolnoma.

Rusi se bodo najbrže udali, videti, da ne morejo ničesar opraviti. Rusi so pustili v Vilni le malo vojaštva, česar posledica je bila, da Nemci niso obstreljevali mesta. Hindenburg se najbrže ne bo zadovoljil z Vilno, ampak bo zavzel Rigo in prodrl do Petrograda.

Rusi zapuščajo Kijev.

Petrograd, Rusija, 20. sept. — Neki tukajšnji časopis poroča, da so Rusi začeli zapuščati Kijev. Iz mesta so izvozili že vse dragocene stvari in mestni arhiv.

Situacija pred Dvinskom.

London, Anglija, 20. septembra. "Times" je dobil od svojega dopisnika, ki se nahaja v glavnem stanu ruske armade, sledeče poročilo:

Tri dni sem bil na fronti pred Dvinskom in reči moram, da je bitka, ki se sedaj vrši, najbolj vroča, kar jih je bilo v sedanjih vojni. Fronta je oddaljena samo 12 milj od Dvinska. Streljanje topov se sliši v mesto. Kako kaže, se bodo Rusi vzdržali, ker so dobili zadnje dni velika ojačenja. Rusi imajo tri vrste strelnih jarkov, teren je zelo pripraven za obrambo. Večji del prebivalstva je že zapustil mesto.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Anglija, 20. septembra. Avstrijsko vojno ministrstvo naznaja:

Včeraj so napadli Rusi naše postojanke pri Luzku, toda naše čete so jih po tri ure trajajočem boju pognale v beg. V tej bitki so se najbolj odlikovali nekateri češki polki.

Sovražnik je imel ogromne izgube. Naša težka artilerija se je izborna obnesla.

V vzhodnem delu Galicije vlada popoln mir.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 20. sept. — Izjava, ki jo je podalo danes vojno ministrstvo, se glasi:

Pri Rigi se vrše manjši spopadi. Rusi so zavzeli nekaj sovražniških strelnih jarkov ter zaplenili veliko množino vojnega materiala.

Pri Dvinsku smo odbili vse sovražniške napade.

Pri Vilni smo pognali Nemce nazaj.

Pri Lidi in na vzhodnem bregu Sečare je položaj neizpremenjen.

Nemci in Srbi.

Berlin, Nemčija, 20. septembra. Vrhovno vodstvo nemške armade poroča:

no med Grško in Turško, situacija na Balkanu precej izpremenila. Rumunska se bo najbrž pridružila zaveznikom, Grška pa ostala nevtralna.

Turški uspehi.

Berlin, Nemčija, 20. septembra. Turški generalni štab poroča: — Pri Anaforti smo pognali v soboto nazaj sovražniške poizvedovalne čete in zavzeli nekaj angleških strelnih jarkov. Naša artilerija je obenem tudi obstreljevala sovražniško taborišče pri Kemilks Limanu.

Pri Sed-il-Bahru smo razdeljali par francoskih baterij, ki so obstreljevale naš centrum.

V soboto dopoldne so obstreljevale naše obrežne baterije angleške bojne ladje. Nekaj ladij je bilo tako poškodovanih, da so si morali poiskati zavetja v varnem pristanišču.

Ruski finančni minister v Parizu. Pariz, Francija, 20. septembra. Ruski finančni minister Pierre L. Bark, je danes došel sem in se je dolgo časa posvetoval z Aleksandrom Ribotom, francoskim finančnim ministrom. Najbrže bo sedaj odpotoval v London, kjer bo govoril z angleškim finančnim ministrom McKenno. O čem sta razpravljala, ni nikomr znano.

Municipijska skladišča pograna v zrak. Pariz, Francija, 20. septembra. V današnjem popoldanskem poročilu se poroča o obširni aktivnosti artilerije na zapadni fronti in o razstrelitvi nekega nemškega municijske skladišča. Poročilo se glasi:

"V Artois distriktu je pričela naša artilerija v pretekli noči z obstreljevanjem nemških utrdb ter preprečila vsak dovoz. Nemške baterije so bile posebno aktivne pri Arras in ob Clinehon reki, kjer so se tudi vršili boji infanterije.

V odseku Foucaucourt, Herleville in Traey-le-Val so vzdrževali Nemci precej oster ogenj, na katerega smo krepko odgovarjali. Pri Fontenay so pričeli Nemci ponovno z infanterijskimi akcijami, vendar pa niso prišli iz zakopov. V okolici Berry-au-Bac so se vršili v pretekli noči boji artilerije. Ob kanalu med Aisne in Marne smo se polastili neke opazovalne točke iztočno od Saigneul.

V Champagne smo odgovarjali na ogenj nemške artilerije. Severno od Perthes se je pognalo v zrak sredi nemških vrst neko municijsko skladišče.

Med reko Aisne in Argoni je bila nemška artilerija aktivna celo noč, a mi smo odgovarjali na njen ogenj.

V Lotaringiji smo vzdržali svoj uničujoč ogenj proti nemškim pozicijam.

V večernem poročilu se glasi, da se nadaljuje skoro na celi fronti z artilerijskimi boji.

Nemci so v pretekli noči iz velike daljave obstreljevali St. Menhould. Ubite so bile številne civilne osebe, med njimi tudi podžupan. Iztočno od St. Menhould in nedaleč od mesta teče Rheims-Verdun železnica, ki je bila najbrž cilj nemškega obstreljevanja.

Nemške pozicije se nahajajo pri Vienne-le-Chateau, osem milj severno od St. Menhould.

Poprava bojne ladje. Washington, D. C., 20. septembra. — Mornariški tajnik Daniels je danes objavil, da bo najbrž naprosil kongres za 1.000.000 dolarjev, s katero svoto bi se izvršilo popravila na veliki bojni ladiji "North Dakota".

Turbine bojne ladje so baje tako defektne, da se jo je moralo postaviti izven službe ter se nahaja sedaj v Philadelphiji. Treba je popolnoma nove motorne sile.

Daniels je izjavil, da bi se bojne ladje, ki je bila gotova leta 1910, nikdar ne smelo prevzeti od kontraktorjev Fore River Ship Company. Po mnenju izvedencev bodo trajale reparature celo leto ali še dalje.

Prvi vodiljni zrakoplov strica Sama. Washington, D. C., 20. sept. — Prvi vodiljni zrakoplov mornarice je praktično dovršen.

Z zapadnih bojišč. Obstreljevanje brodovja.

Angleške bojne ladje, ki so obstreljevale belgijsko obalo, so se morale umakniti.

RAZSTRELEBA SKLADIŠČ.

Na različnih točkah fronte se vrše izvanredno vroči boji med sovražnimi artilerijami.

Berlin, Nemčija, 20. septembra. Bojne ladje zaveznikov so obstreljevale včeraj Westende in Middelkerke v Belgiji, a so se morale umakniti iz okoliša nemških obrežnih baterij, potem ko je bilo par bojnih ladij zadetih. Tozadevno nemško poročilo se glasi: "Sovražne ladje so včeraj obstreljevale Westende in Middelkerke na belgijski obali, ne da bi dosegle kak rezultat. Umakniti so se morale pred našim ognjem. Par teh ladij je bilo zadetih. Z ostale fronte ni poročati o nikakih posebnih dogodkih."

Municipijska skladišča pograna v zrak.

Pariz, Francija, 20. septembra. V današnjem popoldanskem poročilu se poroča o obširni aktivnosti artilerije na zapadni fronti in o razstrelitvi nekega nemškega municijske skladišča. Poročilo se glasi:

"V Artois distriktu je pričela naša artilerija v pretekli noči z obstreljevanjem nemških utrdb ter preprečila vsak dovoz. Nemške baterije so bile posebno aktivne pri Arras in ob Clinehon reki, kjer so se tudi vršili boji infanterije.

V odseku Foucaucourt, Herleville in Traey-le-Val so vzdrževali Nemci precej oster ogenj, na katerega smo krepko odgovarjali. Pri Fontenay so pričeli Nemci ponovno z infanterijskimi akcijami, vendar pa niso prišli iz zakopov. V okolici Berry-au-Bac so se vršili v pretekli noči boji artilerije. Ob kanalu med Aisne in Marne smo se polastili neke opazovalne točke iztočno od Saigneul.

V Champagne smo odgovarjali na ogenj nemške artilerije. Severno od Perthes se je pognalo v zrak sredi nemških vrst neko municijsko skladišče.

Med reko Aisne in Argoni je bila nemška artilerija aktivna celo noč, a mi smo odgovarjali na njen ogenj.

V Lotaringiji smo vzdržali svoj uničujoč ogenj proti nemškim pozicijam.

V večernem poročilu se glasi, da se nadaljuje skoro na celi fronti z artilerijskimi boji.

Nemci so v pretekli noči iz velike daljave obstreljevali St. Menhould. Ubite so bile številne civilne osebe, med njimi tudi podžupan. Iztočno od St. Menhould in nedaleč od mesta teče Rheims-Verdun železnica, ki je bila najbrž cilj nemškega obstreljevanja.

Nemške pozicije se nahajajo pri Vienne-le-Chateau, osem milj severno od St. Menhould.

Poprava bojne ladje. Washington, D. C., 20. septembra. — Mornariški tajnik Daniels je danes objavil, da bo najbrž naprosil kongres za 1.000.000 dolarjev, s katero svoto bi se izvršilo popravila na veliki bojni ladiji "North Dakota".

Turbine bojne ladje so baje tako defektne, da se jo je moralo postaviti izven službe ter se nahaja sedaj v Philadelphiji. Treba je popolnoma nove motorne sile.

Daniels je izjavil, da bi se bojne ladje, ki je bila gotova leta 1910, nikdar ne smelo prevzeti od kontraktorjev Fore River Ship Company. Po mnenju izvedencev bodo trajale reparature celo leto ali še dalje.

Prvi vodiljni zrakoplov strica Sama. Washington, D. C., 20. sept. — Prvi vodiljni zrakoplov mornarice je praktično dovršen.

Zanimiva razkritja o angleških metodah.

Anglija kontrolira potom svojih agentov v drugih surovini trgovino Združenih držav.

BOJKOT.

Kdor se ne ukloni, ne dobi volne, bombaža in drugih surovini iz angleških kolonij.

Newyorški "World" je pojasnil v posebni seriji člankov metode, katere uporabljajo Angleži, da omejujejo ameriško trgovino in to ne le z državami, ki se nahajajo v vojni z Anglijo, temveč tudi z nevtralnimi. V dokaz so priložena pisma ter se navaja dejstva, ki so bila mnogim že davno znana.

Ameriške tvornice, zavarovalne družbe, eksporterje se potom najetih agentov angleške vlade prisili, da ne prodajo ali odpošljejo nobenega blaga v inozemstvo, ker bi se jim v drugačem slučaju odrezalo dovoz surovini iz Anglije ter angleških kolonij. Celo pred vojno kupljene in plačane surovine se je v številnih slučajih pridržalo, dokler se niso dotični uklonili zahtevam angleških agentov ter podpisali pogodbo, s katero so se zavezali, da bodo izvažali v inozemstvo le s priporočilom angleške vlade.

V to pogodbo je vstetil tudi izvoz v južno Ameriko.

V prvem članku se pojasnjuje odvisnost izdelovalcev in trgovcev z volnenim blagom. Izmed kakih 600.000.000 funtov volne, katere se porabi v Združenih državah na leto, pride nekako polovica iz angleških kolonij. Kontrola tega uvoza je poverila angleška vlada Textile Alliance Inc. in vsak tvorničar ali eksporter, ki rabi angleško volno, mora biti član te zveze, ker ne dobi drugače niti enega funta. V svoji prošnji za sprejem se mora zavezati, da ne bo brez dovoljenja družbe prodal nobene volne ali izdelkov v inozemstvo.

American Woolen Co. ni hotela pristati v te zahteve ter ne more dobiti vsled tega nikake volne iz angleških kolonij, dasiravno dobavljiva trdka le ameriškim odjemalcem.

Zavarovalne in parobrodne družbe se je prisililo sprejeti klavzule v njih pogodbah glede odpošiljanja blaga iz Amerike v inozemstvo. S temi klavzulami si je pridržala angleška vlada pravico uveljaviti vsako pošiljatev, ki gre v pristanišče, ki ni prosto od angleške strani.

Vlada ne more ničesar storiti. Washington, D. C., 20. sept. — Trgovski tajnik Redfield je danes izjavil, da se ga je opozorilo na razkritja "Worlda", v katerih se dokazuje bojkotiranje ameriških tvornic. Redfield je mnenja, da je to zadeva državnega departmanta.

Vladnih krogih splošno prevladuje mnenje, da ne more vlada v tej zadevi ničesar storiti, ker je Anglija v svojem popolnem pravu, če skuša preprečiti ameriški izvoz v Nemčijo in dežele, ki so zvezane z njo.

Novo sredstvo zoper tuberkulozo. San Francisco, Cal., 20. sept. — Dr. R. B. Tiesler, šef Nendardone bolnišnice v Tokio, je došel danes v tukajšnje mesto. Seboj je prinesel novo sredstvo proti tuberkulozi, katerega je iznašel japonski zdravnik dr. D. T. Toga. Vsi dosedajni poskusi s tem zdravilom so se izborni obnesli.

Samomor advokata. V New Yorku se je ustrelil advokat Robert Robinson. Kaj ga je gnalo v smrt ni znano. Zaprtil je pismo, v katerem se poslavljala od svoje žene.

Nemški župan. Berlin, Nemčija, 20. septembra. Nemška vlada je odredila, da bo postal župan Vilne Nemec Pohl. Župan bo še ta teden zasedel svoje mesto.

Zadeva Archibalda.

Poročevalca Archibalda se najbrž ne bo zasledovalo. — Dumba je baje že kupil vozni listek.

James F. J. Archibald, katerega so ujeli Angleži, ko je nosil pisma avstrijskega poslanika, je dospel včeraj v New York na krovu parnika "Rotterdam".

Ko se je nahajal na krovu parnika, so ga obiskali tajni agenti vlade. Ko pa je parnik pristal ob pomolu, je mogel iti Archibald neoviran svojo pot, vsaj v kolikor so prišle vpoštev oblasti. Časnikarski poročevalci so ga bombardirali z vprašanji, na katere pa ni hotel odgovoriti. Izjavil je le, da je popolnoma nedolžen ter se odpeljal.

Washington, D. C., 20. sept. — V državnem departmantu se ne namerava nastopiti proti Archibald. Reklo se je, da je justični department, ki bi moral podvzeti korake v tej smeri.

Glede pisma poslanika Dumba na državni department, katero se je včeraj objavilo v listih, se je danes namignilo, da bo državni department enostavno potrdil sprejem, ne da bi se spuščal v posameznosti. Prevladuje naziranje, da se je z objavo popolnoma doslego namen pisanja.

Pričela se krožiti poročila, da je kupil dr. Dumba tikete za parnik "Rotterdam", ki bo dne 28. septembra odplul iz New Yorka v Rotterdam. Dosedaj pa ni došla vlada še nobenega oficijelnega obvestila, da je bil Dumba odpoklican od avstrijske vlade ter bo skrbela za varni prevoz poslanika šele tedaj, ko se bo naprosila za to.

Poslujoči državni tajnik Polk je imel danes posvetovanje s predsednikom Wilsonom ter se je najbrž razpravljalo o zadevi dr. Dumba. Vlada ne more razumeti, zakaj se še vedno ni odpeljal dr. Dumba.

London, Anglija, 23. sept. — Objavo pisma, katerega je nosil Archibald se je zopet preložilo, najbrž na prošnjo vlade Združenih držav.

Pogodba s Haiti.

Washington, D. C., 20. septembra. — Kongres republike Haiti bo imenoval danes komisijo, ki bo razmišljala o novi pogodbi z vlado Združenih držav, potem katere bo prišla ta republika pod kontrolo Združenih držav. Kontroliralo se bo predvsem finance ter policijske zadeve.

Podadmiral Caperton je danes sporočil, da je vse mirno. Vlada v Washingtonu pričakuje, da bo republika Haiti v kratkem sprejela pogodbo, ker je tudi priznala novo vlado republike.

Parnik uničen vsled požara.

Halifax, N. S., 20. septembra. Parnik "Tuscania" Anchor črte je rešil 408 potnikov in moštva grškega parnika "Athinai", ki je pričel goriti na visokem morju ter se končno potopil. Glasom danes sem došlih brezličnih brzojavk je bilo izgubljen le eno človeško življenje. Angleški parnik "Rumanian Prince" je istotako prihitel na pomoč ter vzel na krov 61 potnikov.

Potnike se je prevedlo, dočim je divjal požar v skladišču parnika "Athinai". En mož je skočil čez krov ter je utonil. "Tuscania" se je nahajala na poti iz Glasgova v New York, vendar pa se domneva, da bo pristal parnik tukaj ter izkreal nekaj grških potnikov.

Opeharjeni veletržci z mesom. Washington, D. C., 20. sept. — Zastopniki čikaških veletržcev se bodo posvetovali z uradniki državnega departmanta glede razsolbe angleškega priznega sodišča, vsled katerega se jim je konfisciralo za \$15.000.000 blaga.

Poslujoči tajnik Polk se bo danes posvetoval z zastopniki mesarjev, ki bodo najbrž naprosili vlado, naj se diplomatičnim putem pri- toži pri angleški vladi.

Situacija v Mehiki. Kdo bo predsednik?

General Villa je izjavil, da je zadovoljen, če postane Obregon predsednik.

GENERAL DREVINO.

Villa je sklenil skrbeti za ameriške državljane. — Spopadi ob Rio Grande se vedno vrše.

Washington, D. C., 20. sept. — Danes je dospel sem poročilo, da je general Villa popolnoma zadovoljen, če bo postal bodoči predsednik Mehike Carranzov general Obregon. — Tukajšnja Carranzova agentura to poročilo odločno demantira.

El Paso, Tex., 20. septembra. V Mehiki se je osnovalo društvo, katerega namen je, delovati na to, da bi v Mehiki zavladal prejkomogoče mir. V društvo je vstopilo več uglednih Mehikancev. Društvo bo naprosila člane panameriške konference, da naj ukrenejo vse, kar je v njihovi moči.

Zadnje brzojavke naznanjajo, da je Villova armada zapustila Torreon. Železniški promet med Vera Cruzem in glavnim mestom Mehike se zopet vrši.

Brownsville, Tex., 20. sept. — General Jacinto Drevino, bo dospel danes v Matamoros in bo začel preiskovati, kdo je zakrivil streljanje preko meje.

Ameriški častniki so s tem popolnoma zadovoljni, ker je že čas, da se napravi konec sovražnostim ob reki Rio Grande.

Včeraj je padlo preko meje kakih dvajset strelcev. Na ameriški strani ni bil nikdo ranjen.

San Antonio, Tex., 20. sept. — Neki tukajšnji Carranzov uradnik je dobil danes iz Vera Cruz brzojavko, da so čete generala Obregona vjele generala Lucía Blanca. Blanco je eden najbolj zmogljivih generalov.

Washington, D. C., 20. sept. — Poročila, da se inozemcev v onem delu Mehike, katerega kontrolira Villa, slabo godi, so neresnične. — Villa je rekel, da se nobenemu inozemcu ne bo ničesar žalega pripetilo, v prvi vrsti bo pa skrbel za ameriške podanike.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljate v Avstrije bodemo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljivo preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljate ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in doloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji STAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kakor dv tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ome osebo, kateri se ima izplačati.

Poslujte poštne pravilnike, ki so na voljo v vsaki pošti.

Poslujte poštne pravilnike, ki so na voljo v vsaki pošti.

Poslujte poštne pravilnike, ki so na voljo v vsaki pošti.

Poslujte poštne pravilnike, ki so na voljo v vsaki pošti.

Poslujte poštne pravilnike, ki so na voljo v vsaki pošti.

Poslujte poštne pravilnike, ki so na voljo v vsaki pošti.

Poslujte poštne pravilnike, ki so na voljo v vsaki pošti.

GLAS NARODA

(Slovene Daily.)
 Created and published by the
 Slovenian Publishing Co.
 (a corporation.)
 FRANK SAKSER, President.
 LOUIS BENEDIK, Treasurer.
 Place of Business of the corporation and
 addresses of above officers:
 22 Cortlandt Street, Borough of Man-
 hattan, New York City, N. Y.

For a full year list for American in
 Canada \$3.00
 for a full year list for American in
 Europe \$4.00
 for a full year list for American in
 Europe \$2.00
 for a full year list for American in
 Europe \$2.50
 for a full year list for American in
 Europe \$1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
 izvenredno in praznikov.
 "GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Issued every day except Sundays and
 Holidays.
 Subscription yearly \$3.00.

Advertisements or agreement.
 Dodeli brez podpisa in osebnosti se ne
 prebujajo.
 Dodeli se se blagovito pošiljajo po
 Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
 simo, da se nam tudi prejšnje
 številke naznani, da hitreje
 najdemo naslednika.

Dopisom in političnim naredite ta
 glasilo.
 "GLAS NARODA"
 22 Cortlandt St., New York City.
 Telefon 4687 Cortlandt.

Kako dolgo še?

Svetovna vojna je vrgla v smeti
 vse dosedanje račune in vse kal-
 kulačije. Dolgo pred izbruhom so
 avtoritete na tem polju natančno
 dokazale, da ne bo imel vojni spo-
 pad med velikimi evropskimi ve-
 lesilami trajnosti, da se bo kmalu
 končal. Vojaški strokovnjaki so
 zagotavljali, da je doseglo moril-
 no orodje, v kojega službo se je
 postavilo vse moderne pridobitve
 znanosti, tako stopinjo izpopoln-
 nitve, da bi bil boj končan v naj-
 krajšem času z uničenjem tega
 ali onega nasprotnika ali pa vsled
 tega, da bi zmanjkalo primernega
 človeškega materiala.

Financijski so opozarjali na
 konvulsične mednarodne vezi, ki
 spajajo moderne narode. Te vezi
 bi ne trpele nobenega daljšega
 prekinjenja. Predvsem pa so po-
 udarjali velikanske stroške, po-
 vzročne vsled preskrbovanja to-
 likih milijonov vojakov in ki bi
 spravili v zadrego celo najbogate-
 jše države, vsled česar bi se mo-
 rala vojna končati sama posebi.
 Drugi pa so zatrjevali, da je ne-
 mogoče toliko milijonov mož ob-
 držati na primeroma majhnem
 prostoru ter jim dobavljati za-
 dostno množino hrane.

Vsa ta dokazovanja, o katerih
 ni nihče dvomil, spadajo sedaj, po
 14 mesecev trajajoči vojni, med
 staro šaro. Ravno možnost ubija-
 nja v velikem podaljšu vojno.
 Vsakdo je domneval, da se bodo
 velikanske armade spopadle v od-
 prti bitki ter da bi se s par sil-
 nimi udarci odločilo usodo vojne.
 Mesto tega pa so se čete zakopale
 ter se vrti kruto vojno, katero
 se kljub velikanskim žrtvam vodi
 lahko naprej, in sicer toliko časa,
 dokler ne bo porabljen človeški
 material. Engels, ki se je poseb-
 no pečal z vojaškimi zadevami, je
 pisal nekoč v neki brošuri da pro-
 izvede vsaka večja vojna vojaško-
 tehničnemu razvoju prilagojeno
 taktiko.

V tem slučaju je to čisto na me-
 stu, dasiravno so se pričeti te
 taktike pokazali že v rusko-japo-
 nski vojni in že preje v rusko-tur-
 ški, pri Plevni. Kot popolnoma
 neutemeljeno pa se je izkazalo
 domnevanje, da je nemogoče za
 dalj časa preskrbljati te mase z
 živili.

Na drugi strani se pa kaže, da
 so finančniški se najboljše računa-
 li. Izkazalo se je, da morejo drža-
 ve veliko več prenesti kot so mi-
 slili najbolj izkušeni finančniški.
 Celo napol bankerotne države kot
 Rusija in Turčija se vzdržujeta s
 finančnejno pomočjo zaveznikov.

Ob pričetku vojne je bilo ču-
 dati razprave znanih narodnih
 ekonomov, v katerih se je glasila,
 da bi nastopil najdalje po šestih
 mesecih popolni finančniški ban-
 kerot. Kot popolnoma izključeno
 se je smatralo domnevo, da bi mo-
 gle vojskujke se države zdržati
 celo leto ali še dalje.

Domnevati je, da bi popolno fi-
 nančnejno izčrpanje še najlažje

končalo grozno morijo. Popolna
 zmaga enega ali drugega dela, ki
 bi mogel nato diktirati mir, je
 vedno bolj izključena. Celo neza-
 slišani porazi Rusov z velikanski-
 mi izgubami niso mogli uničiti te
 dežele. Že so pričeli Nemci gra-
 diti zakope. Rusi bodo storili isto
 in pričela se bo dolgotrajna vojna
 v zakopih kot v Franciji, Darda-
 nelah in avstro-italijanski meji.

Kljub vsemu morenju pa ne
 manjka človeškega materiala.
 Rusija je poklicala pod orožje na-
 daljnih osem milijonov. Francija
 je posegla po 18letnih, katere bo
 poslala na fronto takoj po izveš-
 banju. Anglija se hoče poslužiti
 obvezne vojaške službe in pokli-
 calo se bo na pomoč celo japo-
 nske vojske. V Nemčiji in Avstriji
 se je poklicalo pod orožje vse, kar
 se je preje odklonilo.

Vse to kaže, da ni še pričako-
 vati konca vojne, če ne bodo fi-
 nančne zadrege izsilile tega kon-
 ca, — če se ne bodo narodi sami
 naveličali tega strašnega klanja.

Dopisi.

De Pue, Ill. — Tukajšnja to-
 varna za cink obratuje s polno
 paro, vendar ne svetujem niko-
 mur sem hoditi dela iskat, ker se
 delo težko dobi. Tukaj je precej
 Slovencev, ki se prav dobro razu-
 memo med seboj. Pred kratkim se
 je poročil dobro znani rojak John
 Omahan z gđc. Julijo Muck. To-
 variši oziroma družice so bili sle-
 deči: John Kos, Mary Kos, Anton
 Omahan, Mary Novak, Vincenc
 Omahan in Mary Ovsee. Svatba se
 je izvršila v najlepšem redu. No-
 voporočena želimo obilo sreče
 v novem stanu. Pozdrav! — Ude-
 leženec.

Pueblo, Colo. — Ne smete mi-
 sliti, da ne čitam vašega hvale-
 vrednega lista, ako nisem nanj
 naročen. Osem let sem ga imel že
 naročenega, potem so se pa raz-
 mere tako izpremenile, da ga ne
 morem več imeti. Ker je pa moj
 tovariš, s katerim skupaj delava,
 naročnik, ga redno čitam vsak
 dan. Pred kratkim sem dobil iz
 New Yorka tisto lažljivo enujo,
 ki jo izdaja Frank Zotti. Kar ta
 list piše, presega že vse meje. Naj-
 bolj zanimivo je to, da pošilja
 Zotti svoj list vsakemu zastoj-
 kateri ga hoče imeti. Iz New Yorka
 sem prejel veliko pismen in cir-
 kularjev, tičočih se Prve-druge
 narodne banke v Pittsburghu, Pa.
 Cirkularjev nisem niti pogledal,
 dokler nisem videl v listnici vašega
 uredništva odgovor, v katerem
 pravite, da je s to banko v zvezi
 tudi zloglasni Zotti. Tedaj sem
 takoj vedel, kako stoji cela stvar.
 Omenjeni list lahko piše o vas,
 karkoli hoče, saj mu takolito
 nobeden razsoden človek ne veru-
 je. Jaz poznam vašo trdiko in ni-
 kdo me ne more prepričati, da ni
 poštena. Z vami sem imel že dosti
 opravka in sem bil še vsikdar do-
 bro pošteven. Žalostno je le to,
 da se je pridružil tej newyorški
 bandi tudi slovenski duhovnik
 Smoley. Jaz bi mu svetoval, da
 naj začne drugače, če ne, ga bo
 Zotti ravno tako nasmelil, kakor
 je vse one, ki so imeli žnjim kaj
 opravka. Sakserju ne more noben
 kričati dokazati kake goljufije,
 samo nevoščljivost so mu, ker mu
 rojaki tako zaupajo. Pozdrav! —
 J. Petrič.

Sopris, Colo. — Ker od tukaj
 že dolgo ni bilo nobenega poro-
 čila, sem sklenil jaz napisati par
 vrstic. Zaposleni smo v premogo-
 rnosti in delamo od 4 do 5 dni v
 tednu. Ker se delo težko dobi, ne
 svetujem nikomur hoditi sem. Ko
 bo kaj boljše, bom že sporočil.
 Kompanija najbrže namerava od-
 preti novo jamo, ker zida sedaj
 kakih štirideset novih hiš. Nasel-
 bina leži v zelo prijaznem in zdrav-
 nem kraju. Slovencev je tukaj
 malo, toliko več je pa Italijanov
 in Amerikancev. Stiri milje od
 tukaj je mesto Trinidad. Kakšno
 so tamošnje delavske razmere, mi
 ni znano. Vreme je tako lepo, da
 lepše sploh ne more biti. Pozdrav!
 Tony Stepech.

Great Falls, Mont. — Tukaj-
 šnje mesto leži nekako v sredini
 Montane in je eno najlepših nje-
 nih mest. Podobno je parku, ker
 so povsod skoraj sami drevedri.
 Po okoliščini so farne. Nekateri far-
 marji so pridelali letos od 40 do
 70 bušljev pšenice na akre, kar
 kaže, da je bila izvanredno dobra
 letina. Sedaj skoraj neprestano
 dežuje. Dne 11. septembra je celo
 sneg zapadel, toplomer je pa ka-
 zal 29 stopinj nad ničlo. V bližini
 je precej slovenskih in hrvatskih
 farmarjev, ki se zelo bavijo z ži-
 vonarjem. Nekateri imajo od 60 do
 90 glav goveje živine in po 15 do

25 konj. Tudi homestead se še
 lahko dobi. Na Labor Day smo
 imeli v tukajšnjem mestu veliko
 parado. Po paradi se je zbrala
 velika množica ljudi v Gibson
 parku, kjer so govorili razni go-
 vorniki. Eden med njimi je poro-
 čal o veliki zavarovalnici za de-
 lavce. Poslanei so zakonsko osno-
 vo odobrili in sedaj je že zakon.
 V državi Montani je zavarovanih
 sedaj več tisoč delavcev, posebno
 pa takih, ki so zaposleni po jam-
 mah in rudotopilnicah. Delavci
 ki se poskušajo, ni treba hoditi
 k advokatu in deliti žnjim pod-
 poro. Kdor se ponesreči, se zglaši
 na Industrial Accident Board v
 mestu Helena in s tem je konec
 vsakemu pogajanju s kompanijo.
 Le tako naprej, delavci, veliko ste
 že dosegli. Čimbolj trdno boste
 organizirani, temboljši obstane-
 vam bo zagotovljen. Pred kratkim
 je obiskala štokljka družina Uršič
 in Rihter in podarila vsaki čvr-
 stega sinčka. Čestitamo! V tukaj-
 šnji naselbini je 25 slovenskih
 družin in 15 samecev. Skoraj vsi
 Slovenci so zaposleni v tukajšnji
 rudotopilnici. Na zimo jih bo ve-
 liko odpuščenih, ker jih družba
 toliko ne potrebuje. Pred krat-
 kim nas je obiskal neki slovenski
 duhovnik in nameraval tukaj u-
 staviti slovensko faro, pa ka-
 kor sedaj kaže, ne bo nič iz te
 stvari. Pozdrav! — Mat. Urieh,
 zastopnik Glas Naroda.

Posavček.

— Slika iz življenja. —

(Nadaljevanje.)

XV.

Malokatera obravnava pred po-
 rotnim sodiščem je vzbujala toli-
 ko radovednosti in zanimanja, ka-
 kor ta z Rezikom Mavrinovo radi
 nameravanega umora svojega de-
 teta. Ne govorimo tu o ljudeh, ki
 običajno bodisi zbog dolgočasja
 ali radovednosti polnijo sodne
 dvorane, da tratio čas in pasejo
 oči nad duševno razburjenostjo
 ubogih zatočencev. Ker je bil ta
 slučaj prvi v kroniki izza usta-
 nove porotnega sodišča v naši
 stolnici, se seveda zelo zanimal
 porotnikov zlasti pravniške
 kroge. Predmet obravnave je bil
 v vsakem oziru jako zanimiv, in
 to pred vsem za obtoženca, ki je
 vzbujala v istini odkritosrčno so-
 žalje v boljših stanovniških vr-
 stah; dalje pa tudi radi tega, ker
 se je imel vsrtil pred porotnim so-
 diščem govorniki dvojbo med
 dvema proslulima pravnikoma:
 dr. Svetinom kot javnim tožni-
 kom in med dr. Omanom kot za-
 govornikom.

Ko odbije ura devet, zbero se
 v dvorani vsi porotniki, sodni
 dvor, javni tožitelj in zagovornik.
 "Privedite obtoženca!" veli
 sodnemu slugi.

Postranske duri se odpro in na
 pragu se pojavi Rezika v črni
 obleki. Ko pogleda v dvorano in
 ugleda toliko radovednih oči, upr-
 tih vanjo, spreleti jo znoja. Pri-
 kloni se sodnikom in porotni-
 kom, na predsednikov migljaj se-
 da na klop blizu svojega zagovo-
 rnika. Nato prične navadni sodni
 postopek pri sestavljanju porotne
 klopi. Javni tožitelj dr. Svetin ni
 odklonil ni enega porotnika, pre-
 postavši usodo golemu naključju.
 Nato so se odprla vrata in občin-
 stvo je drlo v dvorano, katero je
 napolnilo do zadnjega kotička.
 Zlasti veliko je bilo prisotnih
 pravnikov in raznih dostojanstven-
 ikov iz mesta.

Priča je bila samo ena — pre-
 voznik iz Dovskega. Pravzaprav
 se tega ni bilo treba, kajti zato-
 čenka ni tajila ničesar.

"Kako je blela!" Sepeče občin-
 stvo.

"Prija ji to!"

"Jako zanimiv obrazek!"

"Kdo bi se bil nadejal kaj ta-
 kega od Rezike, ki nam je bila
 vsem prvi vzor poštene žen-
 ske!"

Nato pozove predsednik zapi-
 snikarja, naj prečita obtožbo.
 Ni treba tu navajati obtožbene
 vsebine, ker nam je nadrobno
 znana, a poudarjati hočemo samo
 nekatere prizore v zaslišanju.
 Mična oseba si je pridobila s
 skromnim vedenjem simpatijo
 vseh, ne izjemši ne sodnikov ni
 porotnikov.

S sklenjenima rokama je sedela
 tu na zatožni klopi brez vsakor-
 sne razburjenosti. Na predsedni-
 kova vprašanja je odgovarjala
 brez pomisleka, odkritosrčno in
 skesano. Ko ji vele, naj pove, ka-
 ko je izpostavila dete na vodo,
 vije roki in de iteče, da je tako
 učinila iz nepopolne obupnosti in
 duševne zmedenosti.

"Torej v tem usodnem trenu-
 ku svoje bridke dušne bolesti še
 vedela niste, kaj delate?" vpraša
 jo sodnik.

To vprašanje je svedočilo pač
 zadostno o sodnikovi dobrohotno-
 sti.

"Bila sem skrajno obupana v
 svoji nepopolni opuščeniosti, v
 svoji bedi, ker sem imela samo
 bodočnost otrokovo pred očmi, in
 torej skoro vedela nisem, kaj de-
 lam. Vendar sem menila, da je
 boljše, da nikdar ne pozna ni svo-
 je nesrečne matere, ni očeta, ni
 sveta."

"Kako pa more biti človek ob-
 upan, če ve, kaj dela?" narekuje
 ji zagovornik skoro na jezik.

"Vedela sem, da je čin moj
 proti človeškim čutom in proti
 slehernemu zakonu, a neka skriv-
 na sila, kateri se nisem mogla u-
 brantiti, me je navedla k zločinu."

Zagovornik je bil jako nezado-
 voljen s svojo klijentino.

"Morda ste bila tudi neizmer-
 no razburjena zbog nezvestobe
 svojega zapeljivega, ki vas je pri-
 tirala do čina, da ste dete izpo-
 stavila na Savo?" pomaga ji neki
 porotnik.

"Bolelo me je sicer, a kleta ga
 nisem", odgovori obtoženka.

"Saj ne ve, kaj govori!", mrm-
 lja polglasno zagovornik.

S tem je bilo završeno zasliš-
 vanje.

Nato vstane namestnik držav-
 nega pravdnika, dr. Svetin, in
 prične:

"Priznavam, da sta mi pojav
 in obnašanje obtoženke dokaj o-
 težkočila nalogo javne obtožbe.
 Ako bi smel soditi po vtisih, ka-
 koršne je učinila ne samo name,
 temveč na vse prisotne, bila bi ta-
 koj oproščena vsake obtožbe. To-
 da mi imamo jasen zakon, ki veli
 sicer neizprosno, toda pravično,
 da se sodi po dejanju, h kateremu
 se priznava s hvalevredno odkri-
 tosrčnostjo. Obtožena je kriva hu-
 dega in težkega zločina. Namera-
 vala je pred vsem nasilno smrt
 človeka, pravim in poudarjam,
 človeka brez vsake obrane; hote-
 la je ugonobiti otroško življenje,
 katero ji je bila izročila nemila
 usoda. Toda ni še dosti na tem.
 Ko se je uveril oni posavski pre-
 voznik, ki je tu stal za pričo, da
 plava po Savi nekdo človeško bi-
 tje, usmilil se ga je preprosto pre-
 voznik. Lahko bi si bil mislil: Kaj
 me briga ta človeški črvček! Ako
 ni imela usmiljenja ta, ki ga je
 povila, čemu bi se ga usmilil neki
 jaz, kaj me briga on? Ne, ta trdi
 prevoznik usmilil se je ga vendar!
 Da, slavno sodišče, častiti gospod-
 je porotniki, v tem je obsežen zlo-
 čin obtožena, da je namerjala u-
 smrtiti svoje dete. Usmilila se je
 nad njim tuji človek, a usmilila se
 ga ni njega mati!"

Pri teh besedah si zakrije Re-
 zika z obema rokama obraz in
 glasno zaihti.

"Poskušam umor svojega otro-
 ka", nadaljuje javni zatožnik z
 vedno bolj razburjenim glasom,
 kakor bi hotel vsako besedo na-
 silno puliti iz svojega ošreja, "po-
 javlja se nam v jako slabem svitu.
 Za pričo pozivljam vse tu prisot-
 ne matere, naj nam svedočijo, ka-
 ko neizmerni, neizčrpni vir lju-
 bezni je vcepil Bog v materino
 srece že pri rojstvu svojega otro-
 ka! Kako nepopisno se je morala
 spozabiti tu ta mati, da je odtr-
 gala od materinih prsi dete in je
 vrgla v mrzle valove savske!
 (Med občinstvom nastane nemir.)

Vprašam, naj vsakdo položi roko
 na sree svoje: Kje bode človek
 varen svojega življenja, ko ni de-
 te, ni novorojenček ni več varen
 na prsih svoje matere?! (Nemir
 med poslušalci narašča. Srditi po-
 gledi so uprti na obtoženko, celo
 porotniki priklanjajo z glavami.
 Predsednik opominja občinstvo,
 naj se vzdrži sleherne opombe.)
 Se na eden razlog usojam si op-
 zarjati slavno sodišče in gospode
 porotnike — nadaljuje dr. Svetin
 v največji razburjenosti. Srepro-
 zre na Rezik, kateri pri besedi
 "mati" zdrkne roki z obličja in
 ona takorekoč nezavestno omahne
 na klop. Ne samo zagovornik,
 temveč tudi predsednik sta po-
 stala nepotrpežljiva, kakor bi ho-
 tela reči dr. Svetinu: Ne muči je
 tako! — Dovoljujem si opozar-
 jati slednjič še na eden razlog —
 nadaljuje državni pravdnik neiz-
 prosno dalje. — V poslednji dobi
 se po vseh kroninah našega ce-
 sarstva množe detomori. Nadejam
 se, da vam javna blaginja tem
 odločneje, gospodje porotniki, na-
 laga sveto dolžnost, da nad obto-
 ženo izrečete: Kriva! Ti ste va-
 ruhi javnega blaga, vi ste rod-
 binski očetje, in zbog tega vam
 ne veli samo vest, temveč tudi
 ljubezen do vaših otrok, da izre-

Moč, volja in bogastvo je zdravje.

BOLEZNI:

Ali bolebate na ka-
 ki tej bolezni:
 Zeločrne, jetrne,
 ledene, pljučne,
 revmatične,
 kronične, mehurne,
 spolne in tajne,
 zubo moške moči,
 slabokrvnost,
 pešanje, kašelj,
 trudne roke,
 teške noge,
 boleč križ,
 zabasnost,
 zabašnost,
 zabašnost.
 Za vse te bolezni imamo
 dobra zdravila.

BOGAT JE ISTI,

ki je zdrav in krepak. Bolehni ljudje so pa žalostni, brez
 volje in moči. Zato pa mi vse bolezni in slabotne opozarjamo
 na naša imenitna zdravila, ki nudijo bolnim zdravje in za-
 dostno pomoč. To nam povejo vsi isti, ki smo jih mi
 trajno ozdravili, ko nikjer druge niso našli pomoči. Sedaj
 pa so zdravi in veseli. Zato ta zdravila vsem toplo priporo-
 čamo, ker le po teh je nujna pomoč in trajno ozdravljenje za-
 gotovljeno. Ako pa bi radi kaj natančneje zvedeli o vaši bole-
 zni, potem pišite na nas, da vam isto razložimo in povemo kaj
 je vam storiti, da pridete hitro in poceni zopet k zdravju. To
 vas nič ne stane. Pišite popolno zaupno, vsa pisma se drže
 strogi tajnosti. Obzrite se do nas v vseh slučajih, posebno
 ako imate spolne nerednosti in bolezni. Mi vam hočemo
 pomagati. Vsa pisma naslovite

Dom. Lekarna

Box 819,
Milwaukee, Wis.

ZDRAVILA.

Mi zdravimo vse
 navedene bolezni, po-
 sebno fina zdravila
 imamo za vse bolezni
 revmatizma, kronič-
 ne želodčne bolezni;
 z našimi zdravili se
 hitro in uspešno po-
 zdrave spolne bolezni
 in pridobi zopet na-
 zaj zgubljena moška
 spolna moč.
 Zdravila pošiljamo po celi
 Ameriki in Canadi.

čete: Kriva je! Gospoda, dogovo-
 ril sem!"

Utiš njegova govora je bil za ob-
 toženko povsem neugoden — ne-
 ugodnejši radi tega, ker je bil dr.
 Svetin neobičajno blede, in ta slu-
 čaj so nekateri pripisovali veliko-
 sti zločina, ki pretresa dr. Svetina
 do srea.

Predno je pričel zagovornik
 svoj govor, dogodil se je v dvo-
 rani nemil prizor. Dr. Svetin, ho-
 teč sesti po svojem govoru, zgra-
 bil je z leve roko stolni naslonjač,
 držeč v desnici zakonik, kar o-
 mahne in se zgubi s stolom vred
 na tla. Rezika brzo prikoči in
 vzdigne stol.

"Hvala!" Sepeče dr. Svetin in
 se navidezno hladno prikloni.

(Pride že.)

Občutek časti.

Ruski spisal Potapenko.

Kaltuhina je hudo preganjala
nesreče.

Kot čeden, lepo oblečen študen-
 tek je pohajal univerzo. Vedno je
 imel denar v žepu in kot dober, u-
 ljuden človek se ni nikdar branil
 pomagati kakemu tovarišu iz za-
 drege. Dogodilo se je pa, da ga je
 šest mesecev po njegovem vstopu
 na univerzo, zadel težek udarec, s
 tem, da se je njegovemu očetu, ki
 je imel mesto pri neki mestni u-
 pravi nekje na deželi, pripetilo
 nekaj neprijetnega. Nihče ni ve-
 del ničesar natančnejšega o tem.
 Vsi pa so ugibali, češ, da mora bi-
 ti nekaj zelo resnega. Njegov oče
 je izgubil svoje mesto in kakor se
 je delo, tudi svoje malo premo-
 ženje ter so ga sodnijsko prega-
 njali. Odsihod se je bil Kaltuhin u-
 bog, tu se je čutil zapuščene od
 sreče.

Sicer je morda prišlo to tudi od
 tega, ker je bil razvajen, ker je
 prebil svoja otroška leta v zelo do-
 brih razmerah. Ni razumel pom-
 gati si iz težkosti, v katerih so se
 mogli drugi prav lahko. Pa tudi
 sicer ga je sreča sploh zapustila.
 Dogodilo se, da zaide kak človek v
 nek življenjski tok, kjer ga prav
 vse ovira. Nič manj ni bil dela-
 ven, kakor so bili drugi ter je bil
 zmožen, pameten in vešč človek;
 toda komaj je imel kako privatno
 uro le dva, tri tedne, že so se pri-
 tožili učenci stari, da slabo po-
 učuje. V njegov nesrečen tok so
 bili takorekoč tudi njegovi učenci
 potegnjeni: začeli so v šoli na-
 zadovati.

Z največjim naporom se je boje-
 val Kaltuhin proti svoji usodi. Bil
 je v tretjem tečaju; toda, kakor se
 je izpremenil v primeri s stanjem,
 v katerem je prišel priviti na uni-
 verzlo!

Bil je visok, postaven mladenič,
 nežnega, prijetnega bitja in evet-
 čil lic. Zdal pa je imel raztrgano
 obleko, vse, kar je nosil na sebi,
 je bilo oguljeno. Vse je izgubilo
 svojo pravo obliko. On sam celo je
 izgubil svojo postavno postavo ter
 postal neroden. Na obrazu se mu
 je videl izraz nekake trpkosti. Pu-
 stil si je dolge, kuštrave lase ter
 je nekako posurovel. Barva obraza
 je bila blede in nelepa, sploh, ves
 boj, ki ga je moral prestati, se
 mu je odražal na obrazu.

Naravno je, da se ne more ureti-
 lakote sredi tovarišev. Ta mu je
 dal rubelj, oni dva. Večkrat se je
 pripetilo, da je moral prenočiti v
 tujem stanu. To pa ni bilo vsem
 všeč; mnogim je bilo neprijetno,
 a počasi so se privadili in potrpe-
 li.

Sicer se vsakemu pripeti, da
 pride kdaj v zadrego in potrebuje
 tuje pomoči, pri Kaltuhinu pa je
 bilo to stalno. Neprestano je po-
 treboval kake pomoči. Bilo je tež-
 ko ga pogledati, a gotovo je, da ni
 bil te nesreče sam kriv. Vsi so to
 videli, a vsi niso razumeli, biti
 rahločutnim in mnogi so kazali iz-
 občevanju z njim nekako skrito
 preziranje. Marsikateri je kar vpra-
 šal, ko je videl Kaltuhinovo žalosten
 obraz: "No, koliko bi rad, Kal-
 tuhin?" ter je s tem namignil na

njegovo stalno nagnjenje, prositi za
 denar.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Izseljevanje je jako škodljivo Čehom in Slovkom. Pri Čehih vidimo vsled gospodarskih vzrokov skoro stalno izseljevanje v sosedna nemška obrtna središča, glavno na Dunaj, kjer narodnostno lahko padajo — nemški val v češke dežele je neznaten — in poleg tega stalno, še dosti veliko izseljevanje v tujino (iz Češkega v zadnjem desetletju 70—90.000), poleg katerega nima priseljevanje prav nobenega pomena. Pred leti je izseljevanje v Ameriko zelo oslabilo češki živelj na Češkem in Moravskem. Danes je izseljevanje pri Čehih slabše, zato pa je močno pri Poljaki, in to v tako pomembni meri, da se more glavno s tem razjasniti mali prirastek slovaškega naroda na Ogrskem, ki je dosegel med vsem prebivalstvom Transilvanije leta 1851 še 13,2 odst., leta 1880 12 odst. leta 1890 11 odst. in leta 1900 samo 10,5 odst.!

V poslednjih 30 letih XIX. stoletja se je zselilo po računu E. Stodole z 12 slovaških stolic kakih 307.000 ljudi, glavno v Ameriko — in tako ni čuda, da je bil od leta 1850 do 1900 skupen prirastek Madžarov 80 odst. (v tem so seveda vštete tudi umetno pomadžarjene narodnosti približno v številu 25 odst.), t. j. 1,6 odst. letno. Slovakov pa istočasno samo 32,6 odst., t. j. 0,66 odst. letno.

Krasen uspeh, najkrajše med vsemi Slovani, kaže češka narodnost, ako sodimo stopinjo vseobse omike na temelju merila pismenosti. Tu stojijo Čehi pred vsemi slovanskimi narodi, da tudi pred Nemci v avstrijskih državah, zakaj po uradni statistiki je bilo med Čehi pismenih ljudi 93,77 odst., dočim pri Nemcih 91,84 odst., pri Slovenci 68,53 odst., pri avstrijskih Poljaki 47,52 odst., pri Srbi in Hrvatih 24,80 odst. in pri Rusinih samo 21,87 odst.

Na Ogrskem je razmerje tako: v zahodnih, čisto slovaških stolicah je analfabetov nad 6 let starih 32 odst., v srednjih, pomčanih z Madžari in Rusi, 42 odst.

Drugače je češka narodnost, kar se poklica tiče, tako razvrščena, da ima izmed 100 oseb za svoj poklic poljedelstvo 43,1, obrt 36,5, trgovino in prevažanje 9,3, javno službo 11,1 odstotkov. Tu je torej znatna tendenca za obrtno delo, v katerem prekašajo v Avstriji Čehi samo Nemci z 38 odst.; drugače je češki narod večinoma še vedno zemljedelski, toda stoji že globoko pod avstrijskimi Poljaki (65 odst.), Slovenci (75 odst.), Srbohrvatci (87 odst.) in Rusini (93 odstotkov).

Pri veri so Čehi večji del katoliki. Pri njih je namreč 96,5 odst. katolikov, protestantov pa samo 2,4 odst.

Pri Slovaki na Ogrskem je narod versko bolj razdeljen, dasi je tam mnogo več katolikov nego protestantov. Stejejo namreč 70,2 odst. rimskih katolikov, 5,3 odst. unitarov in 23 odst. protestantov avgsburške veroizpovedi.

Židov se je prijavilo na Češkem za Čeha 50.080, na Moravskem 6792. Nasproti temu se jih je v obeh deželah prijavilo za Nemce 74.782 (na Češkem 40.521, na Moravskem 34.261). Na Ogrskem živi skoro desetina Židov vsakega sveta (skoro 17 odst. evropskih) in razmnožuje se nad ostalimi narodnostmi (14,8 odst.). Stejejo se skoro vsi k Madžarom.

V celoti se vidi iz zgodovine in iz številskih narodnostnih českoslovaških razmerij, da so Čehi v začetku veliko več izgubljali nego pridobivali.

To neugodno razmerje se je sedaj vstavilo, na mah se je postavila s češko zavestjo in navdušenim sodelovanjem vsega naroda nemškemu prodiranju trdna meja. Nekaj je še neizogibno določeno za izgubo, posebno vsled naše nesrečne "manjšinske" politike v zadnjih dvajsetih letih, toda to se bo zoper drugod nadomestilo. Najnevarnejše mesto je meja na severnem Moravskem, kjer sedaj Nemci napenajo vse sile, da bi spojili svoje kompaktno ozemlje z velikimi otoki lanškrounskimi, zabreškimi, olomuškimi in tam odsekali češko deželo od Moravske. Tu mora češki narod najbolj pripomniti pri delu in obrambi.

Treba je okrepiti češki živelj na meji, staviti proti nemškemu denarju češki kapital, proti nemški šoli češko šolo, proti napadom narodno zavednost.

Treba je okrepiti češki živelj gospodarsko in fizično z izboljšanjem blagostanja in s povzdigo inteligence. Potem se Čehom ne bo treba bati za svojo narodnost.

Poprečno je vendale gibanje na meji v korist Nemcev v zadnjih 50 letih tako neznatno, da bi trajalo stoletja, predno bi postalo vidno in občutno.

Nemci se sami priznavajo, vsaj razumnejši, da se Češka ne more germanizirati. Samo šovinisti računajo s tem, posebno pa oni, ki gledajo iz Nemčije na češki "Querriegel" in vpijejo, da se mora odstraniti, da se tako nemstvu olajša prodiranje do Jadranskega morja. Toda tudi ti se motijo, kakor so se usteli oni, ki so menili, da je mogoče raznaroditi Poljake v pruski državi.

Hujše gre Slovkom na Ogrskem, kjer nimajo političnih pravic, tem hujše, ker jim grozi po vzoru Pruske državna razlastitev. Toda tudi oni se drže v celoti v svojih mejah proti Madžarom — umikajo se samo zmerno proti sredini meje — in če bi ne bilo silne madžarizacije v notranjosti naroda, v njegovih višjih vrstah in če bi ne bilo ravno tako velikega izseljevanja — bi se ljudstvo samo vzdržalo tem prej, ker si pri vsem prizadevanju neprenehoma asimilirajo poljski živelj na severu in ruski na vzhodu slovaškega ozemlja.

Ko sem načrtal po uradni podatkih iz leta 1900 svojo narodopisno mapo Slovačkov, so Rusi protestirali proti razmeram, ki jih je kazala na škodo ruskega življa in v korist slovaškega uradna statistika na vzhodu Slovaškega. Pokazalo se je, da prodiranje Slovačkov v rusnjo ni tako naglo, kakor se je v tej statistiki videlo, ampak da vendar eksistira. Vse vzhodne Slovaško je pravzaprav poslovačena Rusija in ta proces se nadaljuje.

5. Diferenciacija. Od prvotne plemenske diferenciacije se ni ohranilo na Češkem nič bolj izrazitega. Vse se je združilo v teku časa v enoto in v čemer so se razlikovali okraji v notranjosti telesno, jezikovno in etnografično (na pr. po kroju), vse to se je v zadnji dobi izgubilo, izzemši nekoliko malih ostankov. Nova civilizacija od polovice XIX. stol., šola, vseobča vojaška dolžnost in podobni faktorji vse hitro zabrisujejo. Sam ona Moravskem je ohranjena večja notranja in zunanja razlika, toda tudi ta se bliža svojemu koncu.

Na Češkem so trije pasovi glavnih čeških dialektov: jugozahodni, srednji in severozahodni, a nimajo tako močnih znakov, da bi tudi zunanje bolj določeno stopali na površje.

Nasproti temu pa tvorijo manjši kraji, ki so si ohranili svoj dialekt in drugo, posebno kroj, zanimive narodopisne otoke in imajo tudi posebna imena, ki so jim jih dali sosedji. Tako je stopil na površje v nedavnem času določene mali plizenjski okraj na zahodu (Zalesje, Podlesje) in na vzhodu Litomyšelsko z orliškim dialektom in sedaj se razlikujejo na jugovzhodu Blatjaki (od blata — jezer med Sobjeslavom in Trebonjo) in na jugozahodu v Šumavi poseben češki rod Hodov, ki je prebival prvotno med Damažlicami in Tahovim, danes, odkar je del okoli Tahova in Primde ponemčen, samo v bližini Damažlic. Za tip češkega kmeta veljajo dosedaj ljudje iz Podpirskega.

Posebnost Hodov je dalava poudar raznim teorijam o njih postanku. Že Pavel Stranysky, pozneje Rueffer, Wenzig, Erben, Grabowski so menili, da so to Poljaki, ki so se naselili pod Bretislavom i. Toda v hodskega dialektu ni sledu poljskega.

Sicer se ohranitev Hodov pojasnjuje z zahodnim gorskim krajem, s tradicijami in privilegiji, s katerimi so bili kot mejni stražniki od čeških kraljev obdarovani (že v XIV. stol.).

Več plemenskih posebnosti je ohranjenih na Moravskem. Tu lahko dobro razlikujemo štiri plemena, in to ne samo jezikovno, ampak tudi s pomočjo drugih znakov, telesnih in narodopisnih, glavno kroja, in kar je še več, narod sam to razliko čuti in jo uporablja. Najboljši in pravzaprav dosedaj najzanesljivejši in znan dokaz je dialekt, v drugi vrsti narodni kroj. Druge razlike niso znanstveno obdelane.

Na tem temelju vidimo, da sega predvsem iz Češke na Moravsko čisto češka oblast pri Češko-moravski visocini, katere meja se začne pri poljskem otrovu Olešnici in gre čez Stjepanov, Radostin, Merin, Opatov, Predin, Staro Rišo, Novo Rišo, Želetavo, Kynice, Budkov od Pulice pri Bitovu, kjer prehaja v nemško deželo.

Na severovzhodu Moravske in v Slezijski prebivajo Lahi (kraj se imenuje Laško) in zavzemajo Opavsko in češki pas Tešinskega in na Moravskem zagodo med deželo in mesti Priborom, Brušperkom, Mor. Ostravo, Místekom in Friedlandom do okolice Suhodola, Novega Jičina, Strameberka in Frenstala. Ime Lahi se ne bari med ljudstvom splošno (poleg njega je tudi ime Valahi in lokalna imena Horali, Kozlovjani, Hlebovjani, Dulani). Laški dialekt ima močne sledove poljskega vpliva.

Pleme Valahov in sicer pravih prebiva na jugu od Lahov v široki okolici Vsetina tako, da gre meja od Štitne na reki Vlari čez Vlahovice, G. Ujez, Zadvrice, Frýstak, Rusavo pri Hostynu, Rajnochovice, Loučkov, Branko, Lešno, Krasno, Va. Mezirčici, Rožnov in V. Karlovic. Zunanje se še pripojijo prehodni kraji na severu (okoli Nov. Jičina, Hranice, Kelča) in na jugu (pri Zlinu). Jezikovno spadajo Valahi pravzaprav k Slovačkom, toda ljudstvo se od njih strogo razlikuje, in tudi v kroju je različno. To je ljudstvo čisto slovaškega izvira, na katerega je prišlo samo ime rumunskih Vlahov, ki so prišli s svojimi čredami in s svojimi pastirskim gospodarstvom (in nazivjem) v XV.—XIII. stol. do Malih Karpátov in se tudi med ljudstvom izgubili.

Najoriginalnejše plemo so moravski Slovaki, ki so istega postanka z ogrskimi Slovaki, toda danes so različni po svojem življenju in jezikovno tako, da ima na Moravskem samo ovek pas 18 naselbin ogrski značaj (t. zv. Kopaničarji, Hornjaki). Pri moravskih Slovaki se še drži narodni kroj v polni sijajnosti in v taki pestrosti, da razlikuje J. Klvana 28 skupin, ki se ločijo med seboj po kroju. Čisti Slovaki zavzemajo jugovzhodni kos Moravske od Vlare čez Vlahovice, Pozlovice, Brezolupe, Babice do reke Morave, ki tvori potem zahodno mejo do Rohatca, odkoder se meja slovaške dežele obrne nazaj proti severu čez Vračov, Mistrin, Srdice, Čejč, Čejkovic, Bilovice, Podivin do Breclave (tu se imenujejo Podlužaki) tako, da je tu reka Morava zopet vzhodna meja. Za Dyjo spadajo sem še 3 poslovačene hrvatske vasi v valčiškem okraju (Feldsberg): Nova Vas, Hlohovec in Poštorna. To čisto sovaško ozemlje je okroženo s prehodnim pasom (t. zv. Dolaki), ki se vleče od Čejkovic in Hustopeči mimo Kyjova, Bzenca, Bulhovic, Napajedlov, Kvasie in Malenovic do Zlina. Meja kroja, ki jo je določil Klvana, pa gre drugače: od Hrozenkova čez Banov do Napajedlov, od tod do Koryčan, Hustopeči, Podivina (pusti Bojkorsko in Luhačevsko valaškemu kroju).

Vse, kar ostaja v notranji Moravski od teh naštetih krajev, spada po Bartošu plemenu Hanakovi, ki je znan nasproti sangvinističnemu koleričnemu Slovačkom in ljudski tradiciji po svoji bodri flegmatičnosti. Pravo jedro Hanakov prebiva na reki Hani med Vyškovim, Huinom, Prerovom, Olomoucom in Prostějovim.

Po kroju so se delili Hanaki na rumene in rdeče (po barvi hlače iz kože), in rdeči poleg tega še na Banjake pri reki Hani (središče Vyškov), na Blatake pri Blatu (Prostějov), na Zabečake na levem bregu Bečve (Holešov) in Moravčike pri Moravi (Kromerž).

Oblast ogrskih Slovačkov se lahko razdeli samo po teoriji, in to dialektološko na zahodno oblast (na Nitri in Vagu), srednjo (na Gronu, gornjem Vagu) in vzhodno od meje Gemera in Lipitova proti vzhodu. Te imajo mnogi samo za poslovačene Ruse in dejstvo je, da se na celi vzhodni slovaški meji v spiski, šaryski, zemlinski in ažhorodski stolici ruske občine neprenehoma slovačijo.

Bolj znan skupina so tu n. pr. t. zv. Sotaki v zemlinskih stolicah, katerih ime, ki pride od vprašalnega zaimka eo, nima prav nič opraviti s starimi Jordanisovimi Satagi. Podobna lokalna imena so Magurani v Spišu, Trpaki pri Nirehazu. Sicer je med lokalnimi oblastmi ogrskih Slovačkov najbolj tipični originalni Detva (v zvolenski stol.), v katerega ljudstvu (Detvanci) je Madžar. O. Hermann iskal tuji postanek, hercegovski, seveda napačno. Starejši narodopisi in po njih tudi novejši knjige naštevajo kot posebne slovaške plemenske tipe še t. zv. žafrance, oljkarje, piskrovece, stekleničarje in dr. To so pa samo posebni tipi popotnih trgovcev, ki hodijo po Evropi od davnih let in ne plemenski tipi. Posamezne vrste teh trgovcev so šle v svet seveda iz določenih krajev na pr. piskroveci samo iz gornjega dela trenčanske stolice (iz občin Visoka, Makov, Rovne, Zakopčice, Caca, Krasno), oljkarji in žafranci iz turčanske stolice. Na Moravskem so podobni potujoči tip razarji iz Bojkovic.

Veliko večji pomen nego ta lokalna plemenska razlika ima za češki narod razlika in oddajevanje cele ogrsko-slovaške veje, ki ima svoje korenine že v davni minulosti in na zunaj zapечатeno trajno politično oddelitev ogrskih Slovačkov od češke krone leta 1031 — in ki se vključ mnogim stikom in mnogim poskusom zblizanja neprenehoma veča in ako se ne bo zgodilo nekaj velikega, nepričakovanega, bo prišlo nekoč do popolnega razcepljenja naroda, prvotno enotnega, na dva naroda, na češki in slovaški.

Dolgo časa, stoletja, niso Čehi in ogrski Slovaki, dasi so se razlikovali v narečju, kroju in jeziku in živeli pod raznimi gospodi v raznih političnih celotah, čutili te razlike, niso si je bili svesti, nasprotno, literarni predstavitelji obeh vej so priznavali enoto in so se je veselili. Ravno v največjem času so se pojavili poskusi, ki naj dokažejo, da so bili Slovaki prvotno nečeškega, drugoslovaškega postanka, da so bili samo v teku časa na svoji zemlji glavno pod vplivom češke cerkvene literature počešeni, in da tudi divergentna prizadevanja nove dobe niso nič drugega kot povratek k stari samostojnosti.

(Nadaljevanje prihodnjé).

Bilijonsko posojilo.

Zadnje dni se nahaja v New Yorku anglo-francoska komisija, poslana od zavezniških vlad, da sklene tu velikansko posojilo. V svrhu pregovorov s to komisijo so se setali tu zastopniki ameriških bank z vseh strani Združenih držav.

Komisija je uradna zastopnica Anglije, Francije in Rusije ter se hoče dogovoriti z ameriški finančniki, pod kakimi pogoji bodo ti posodili bilijon (tisoč milijonov) dolarjev. Ves ta denar bo ostal v Združenih državah ter se bo uporabljal v svrhu pokritja vojnih naročil zavezniških držav. Cilj tega ogromnega posojila pa je, da se zopet spravi v normalno višino ceno denarjev zavezničkov, ki so vsled vojne zelo občutno padli.

Vzrok tega padanja vrednosti evropskih denarjev pa je dejstvo, da je vojna prisilila evropske države, da nakupujejo v Ameriki velikanske množine vsakovrstnecev. ga vojnega materiala. Denar za nakup tega materiala se dobiva po mbankirjev, ki računajo za to posredovanje gotove odstotke, ki so odvisni od tega, kakor se denar iz Evrope lahko ali težko dobi.

Radi tega je padla cena angleškega denarja osem odstotkov, francoskega šestnajst, nemškega sedemnajst, a ruskega skoro trideset odstotkov in avstrijskega približno petindvajset odstotkov. Zadnje čase je začela pošiljati Anglija sem zlato, da bi popravila ceno svojega denarja. Poslane količine zlata pa so zelo neznatne in premajhne, da bi zvišale kurz ali vrednost zavezniškega denarja. Da bi pa poslali iz Anglije sem večje množine zlata, pa je zelo opasno iz dvojnega ozira.

Prvič bi tvegali vsak transportni parnik nevarnost uničenja po minah in nemških podmorskih čolnov, drugič pa bi s tem izgubil mogoče angleški papirnat denar na vrednosti, če ne bi bilo dovolj zlata v pokritje izdanih bankov.

Iz tega pa sta dva izhoda: plačati Ameriki z ameriškimi vrednostnimi papirji, ali pa skleniti v Ameriki velikansko posojilo.

V Angliji se nahaja v sedanjem času velikanska množina ameriškimi vrednostnih papirjev. — Seveda se nahajajo v rokah privatnih lastnikov, ki bi jih prej morali dati svoji vladi na razpolago. S tem pa tudi ne bi bilo mnogo pomaganega, ker bi bili prodani ti vrednostni papirji na ameriškimi borzah in bi vsled velikanske prodaje njih cena gotovo padla.

Ameriškimi finančniki sami so proti taki rešitvi vprašanja. Predobro vedo, kako slabo bi uplivala prodaja teh papirjev na borzah v Združenih državah.

Veliko boljši izhod iz tega stanja bi nudilo velikansko posojilo, ki bi imel značaj "notranjega" posojila, ker bi se potrošila vsa svota v Združenih državah za vojni material in za živila, ki jih Evropa tako zelo potrebuje.

Ameriškimi finančniki gredo anglo-francoski komisiji zelo na roke. Nekateri bankirji iz zapadnih držav so dobili od nemških ulagačev grožnje, da bodo dvignili svoje vloge iz njihovih bank, če se bodo spuščali v posojilo, ki ne bo krita z zlatom ali pa ameriškimi vrednostnimi papirji. Nekaj velikih bank v Chicago, Cleveland in Milwaukee in drugih mestih bi bilo prisiljenih se odtegniti od podpisanja tega posojila iz omenjenih vzrokov.

Privrženci posojila pa odgovarjajo na to in na dejstvo, da pravijo Nemci, da bi bilo to posojilo kršenje nevtralnosti, s tem, da so pred nekaj meseci sklenili nemški bankirji tu stonilijonsko posojilo. Če ono posojilo ni bilo kršenje ameriške nevtralnosti, potem razlika v svotah ne izpremeni temeljnega načela.

Poleg tega tudi pravijo, da se bo porabila cela svota tu za nakup ameriškega blaga. Na ta način, v smislu trgovskih odnosov med Evropo in Ameriko, bi se položaj dejanske ne izpremenil. Le finančna stvar izmene blaga bi bila olajšana.

Ameriškimi finančniki ne dvomijo o tem, da podpisanje ogromnega posojila ne bi predstavljalo posebnih težav, ker vsled vojne je nakopičenega v ameriškimi bankah silno mnogo denarja.

Menica \$65,000,000.

Največja posamezna menica (ček), ki je bila kdaj izdana v tej deželi, je bila pač ona za 65 milijonov dolarjev vrednostnih papirjev, ki jo je izdala trdka Kohn, Loeb & Co. v plačilo te svote a splošno amortizacijo 41/2 odstotnih bondov (vrednostnih papirjev) Pennsylvanske železnice. Te bonde je kupila pred nekaj časa trdka Kohn, Loeb & Co. v zvezi z neko družbo, nakar so bili pokupljeni od občinstva. Menice, ki so jih dobili v plačilo, so naložili bankirji v National Bank of Commerce v New Yorku.

Najvišje cene za — mačje meso.

Glasiło ogrskih mesarjev in prekajalev mesa prinaša vest, da so se tudi za mačje meso določile najvišje cene. V okraju Bihar-kereszt, kjer so nameščeni italijanski podaniki, se je toliko mačjega mesa pojelo, da je cena za isto poskočila na izvanredno višino. Radi tega se je na predlog mesarjev in prekajalev mesa uradno določila cena za mačje meso na tri koroča za en kilogram.

Drobne vesti iz Italije.

— Italijane skrbi, kako bodo preskrbeli svoje čete z gorko obleko, katere je potrebna že sedaj v gorovju. "Corriere della Sera" poziva italijanske gospe, ki so doslej še bore malo storile v korist armade, naj naberejo obile volnenega blaga za vojake.

— "Corriere della Sera" konstatira, da strežnice za italijanske ranjence ne morejo vršiti svoje naloge in da se jih je že mnogo odtegnilo zbog nesposobnosti, druge so šle rajši na letovišče. Bolniške uprave so v skrbah, kako bo v bodoče ob takih razmerah z oskrbo bolnikov.

— Uradno se poroča, da prične novačenje leta 1896. rojenih tekom leta 95.

— "Neue Züricher Ztg." poroča, da je radi potopitvenja italijanske križarke "Amalfi" admiral Gazelli, korni poveljnik v Benetkah, odstavljen, na njegovo mesto je imenovan admiral Cattinelli.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAYCAR, 289, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.

Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVAŠNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kana.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kana.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davison Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11 1/2, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Za kratek čas.

Res čudno.

— Milostiva... sem prišla, če bi kaj prispevali za božičnico revnim otrokom!

— Čudno! Že dvajset let dajem za te otroke. Kaj se zmerom niso zrasli?

Po grošu pa!

— Kaj — jajca so zdaj po grošu? Kako pa da so tako draga?

— Ker zdaj kure jajce ne ležejo.

Ta pa zna!

Sodnik: — Vi vi svoji vasi zobe derete?

Obtoženec: — Da.

Sodnik: — Ko je prišel vaš sosed Gregorač k vam, ste mu zob izdrl?

Obtoženec: — Sem!

Sodnik: — In zakaj ste ga najprej s pestjo udarili po glavi, da je omedlel?

Obtoženec: — Zato, ker je hotel biti kloroformiran.

Tolažba.

— Kje sem? je zaklical bolni gospod Jazbec, ko je po večdnevem fantaziranju začel zopet prihajati k sebi. Ali sem mar v nebesih.

— Ne, je rekla njegova soproga, saj sem vendar jaz pri tebi.

Brezpotrebno.

— Ali niste v prejšnjih časih imeli v vasi vasi vsako leto posebno procesijo zoper ogenj.

— Da, imeli smo jo, pa zdaj je več ne potrebujemo, ker smo vsi dobro zavarovani.

Potem pa že!

— To pa res ni prav! Vaš brat je pri vsakem koncertu in pri vsaki glasbeni prireditvi, Vas pa nikoli!

— Ko bi bil jaz tako gluha kakor je moj brat, bi tudi hodil na koncerte.

Ošabnost.

— Z našim hlapcem ni več izhajati.

— Zakaj ne?

— Odkar je bil tri mesece zaprt, je tako ošaben, da mu ne smeš ničesar več reči.

Pot je zgrešil.

Redar zagleda na javlani polni najlepših jabolk znanega petepuha.

— He, kaj pa delaš tam gor?

— Ne zamerite, gospod stražnik, zgrešil sem pot.

Iz ženitovanjskega govora.

— Pred nami, velenjeni gostje, sedita srečna novoporočena, nad njima pa visi naša slovenska trobojnica. Oj, kako lep simbol zakonske sreče je naša slovenska trobojnica. Bela barva pomeni nedolžnost in oznanja nevnetno čistost; rdeča barva pomeni ženinov plamtečo ljubezen in zakonsko gorečnost; in modra, oja

modra barva, če bi bila zelena, bi pomenila upanje na mnogoštevilno rodobino.

Pri zdravniku.

Mlada gospa prihiiti vsa razburjena k zdravniku.

— Ne morem vam povedati, kako sem bolna. Tako trpim....

— Na čem, gospa?

— Na moški oslabeledosti.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH FISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreča Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, šte. 114, Ely, Minn.Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boče oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAVJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Za tuje grehe.

Spisal Jan Janča.

I.

Karol Jirovec je bil mlad, ne-
nevadno nadarjen umetnik, sli-
kar. Domovina je le malo vedela
o njem, dasi so njegove slike, zla-
sti iz življenja starih Slovanov,
vzbujale že več let veliko pozor-
nost vsečakov na pariških umetni-
ških razstavah. Posebni način, po
katerem je pri sedanjem pokole-
nju še le po smrti postal slaven
naš nesrečni slikar Manes, in s ka-
terim proizvajajo svoje slike naš
Aleš, pe dodajal Jirovecem delom
neki značaj, ki se je močno razli-
koval od vseh šol, ki so bile zastopane
na razstavah. Njegova dela
je spremljal nekak poseben čar,
kakor najkrajše zloznan pesem;
na vsaki sliki je bil videti košček
slovanškega življenja in košček
umetnikovega sreča, ki je živel in
čutil s svojim narodom, dasi je bil
oddaljen od njega. "To je več nego
talent", so govorili o njem;
"on je genij, ki napravi pot novi
smeri, ki gotovo osnuje novo šolo,
v kateri se bo zrealila duša nara-
da, katerega tako močno ljubi. Pri-
čakuje ga leskeča bodočnost..."

Leto 1891 je pregnalo Jiroveca iz
umetniške delavnice, katero si
je bil po mnogem naporu osnoval
v visoki hiši v jedni izmed najob-
ljudejših pariških ulic. Htel je
tja, kamor so bile obrnjene oči vse-
ga izobraženega sveta — na pra-
sko razstavo. Svojih izdelkov si-
cer ni poslal tje; hotel pa se
je pripraviti na svoje oči, kako ra-
ste in se razvija češka umetnost.
Ves navdušen je prebil tu nekaj
dnij, sešel se s prijateljem Bla-
hom, zemljemcem, rojenem na
moravsko-slovaški zemlji. Šešla sta
se, rojak z rojakom, pripovedo-
vala si svoje skrbi ter se ločila čez
nekoliko dnij. Karol Jirovec je hi-
tel v svoj rojstni kraj, v svojo
rojstno vas pod Karpate. Pot ga
je peljala mimo prijateljeve doma-
čije; zato je bil vesel seboj od nje-
ga pismo na njegovo mater, ki je
bila vdova, ter šel tje, kjer di-
ha zemlja mišnosti in razkošja.

Bilo je krasnega večera meseca
julija. Karol Jirovec je šel sam
skozi gozd. Solnčni žarki so se sve-
tili skozi borovje kakor zlate niti
drage tkanine. Vonjava iglivčevja

Zagleda se zamišljen v daljavo,
in iz prsi se mu izvije vzdihljaj:
Vso krasoto povečevanja zapo-
da sme človek brez skrbi žrtvovati
za edini pogled na to razkošno slo-
vaško vasico, v kateri živi v neska-
ljeni sreči odkritosrčen in dober
narod, s tako krasno dušo, kakor-
šno je njegovo domovje. Kako se
protiviti blodnji in sanjarenju, ki
se človeku vrine v glavo? Stal bi
tu do noči, do temne noči, ko se
zažarijo okna od iskričih luči; hotel
bi čitati iz teh čudnih oči
zgodovino vsake hišice in njenih
prebivalcev, zgodovino vasi, deže-
le..."

Solnce je že zahajalo za gore,
ko je vahal v vas. Srečal je neko-
liko moških in žensk v mišnem,
prizastem slovaškem kroju; možki
so nesli kose, ženske pa srpe. Vra-
čali so se od žetve k večerji. Po
vasi so se razlegali glasovi godbe.
Kaj posebna godba je to! V njej
je spojeno ukanje in vriskanje s
tugo; človek bi zaviskal, če njo iz
polnega grla. Vsak glas vlija v ži-
le novo kri, vsak glas prešine vse
žile. To je prava naša godba; ta
se glasi popolnoma po domače,
drugače nego te trombe in bobni;
ona razveseli, razgreje, izvabi iz
duše milijone najrazličnejših ob-
čutkov. Ne gromi, ne razburja —
toda človek bi le najraje prepeval
z njo, da bi si izpel sree iz telesa.
Že se je obsulo nebo z zvezdami,
ko je dospel k svojim znancom,
katerim je nesel sinovo pismo iz
Prage. Teta Blahova se je čudila
nepričakovano gostu, pozdravi-
la ga s priprostim besedami in od-
kritim srecem ter ga povabila v so-
bo.

Prišla je ravnokar s polja ter
imela s popravljanjem delo polne
roke.
"Nisem vas pričakovala", se je
izgovarjala ter, urno prečitavši
pismo, položila pred Jiroveca na
mizo hleb tečnega kruha in plad-
nik surovega masla.

"Poslušajte se", je dejala ter šla
po svojih opravkih. "Kadar hiša
nima gospodarja, mora gospodinja
oskrbeti vse. Osemnajstletni Jo-
žek je gotovo že zdiral h god-
cem."

Jirovec je sedel čez dolgo časa
zopet v slovaški izbi, sicer v tuji,
toda enako prijazni, kakor je bila
ta, v kateri se je rodil. Saj ji je
povsem podobna. Stene so lepo po-
beljene z rdeččezoltnimi robi; strop
lesen, čisto umit, za stropom ne-
koliko velikih knjig v stari veza-
vi — nemara nekaka starosvetna
psmarica, sveto pismo nove zave-
ze in druge knjige, katere radi ku-
pujejo za muzeje, ki pa čisto troh-
nično brez koristi po naših kočah.
V levem kotu pri vzhodu stoji ve-
lika, zelena, glinasta peč, v kateri
se po zimski kuhinji in peči; pred njo
dolga bela skrinja za obleko, "zi-
gla" imenovana; pri steni naprej
od peči stoji postelj, zolto pobar-
vana, toda visoko postelna s perni-
čima, nad njo drog s kožuhom in sraj-
cami. V desnem kotu od vrat stoji
druga postelj, v zadnjem kotu na
desno pa krepka hruskovala miza,
okrog nje ob steni pa široka klop.
Na tej strani so okna polna rožma-
rina, devičnika in muškata. Rož-
marin raste gotovo Juriju za kiti-
ce; kadar pride z vojne bode po-
pravilno svatbo. Ljubica ga že težko
pričakuje... Na zadnji steni vi-
si pri stropu dolga vrsta svetil-
slik. Dete Jezus s koderstavo glavico
se ozira po sobi kakor nekako ra-
dovedno otroče. Slike vise tesno
druga poleg druge v pozlačenih,
izrezljanih okvirjih, a nad njimi
vise pri stropu golobice, umetno
iz lesa izrezane ter krasno pobar-
vana velikonočna jajca, kakoršnih
je moči najti le na našem Slova-
škem.

Jirovecve oči se vpro v barva-
sto skrinjo...
"Sedaj sem zopet tukaj; pustila
sem vas tako dolgo samega!" — s
temi besedami vzdrami teta Bla-
hova Jiroveca iz zamišljenosti.
"Kaj ne, teta, pri vas ni hudob-
nih ljudi."
"Čemu to čudno vprašanje?"
"V tako krasnem kraju ne mo-
rejo se roditi hudobni ljudje."
"Ne rodijo se, toda prihajajo
od drugod ter kazé domačine."
"Koga mislite?"
"Žide. Koliko že so provzročili
ti pri nas hudega, se ne da dolo-
vedati. Na primer ta Kohn. Pobi-
ral je po vaseh cunje in kosti, po-
tem odprl pri nas krčmo, dajal žga-
njico na upanje, s kraja malo, po-
tem več in več, dokler se ni pola-
stil pijančevega imetja. Sosed Na-
pornik je že zapil svojo kmetijo,
in Janoševa pride kmalu na bo-
ben... Toda, ker sem že omenila
Janosha, vedite: jutri pojdemo na
svatbo. Njegova Zuzka se omoži."

"Zuzka?" se čudi Jirovec. Ko
je bil zadnjič tukaj, pred petimi
leti, je bila še otrok. Poljubovala
ga je, skočivši na klop, ter prosila

tako dolgo za novce, da ga je do-
bila. Bila je enajstletno dekle, za-
la in gibčna, da jo je bilo veselje
gledati. Novcev ni zapravljala,
marveč si jih hranila. "Teta jih
zame spravlja, in ko bom velika",
je dejala, — "kupim si za nje hi-
šo, tako veliko, kakoršna ima naš
župnik..." A, sedaj se namera-
va ta Zuzka omožiti. Jirovecu to
nikakor ni hotelo v glavo, kajti po
doračajočih otrocih človek spo-
zna, da se stara. In spoznanje, da
se bližamo grobu, nikakor ni to-
lažljivo...

Ne čudite se temu. Pri nas se
može dekleta že v šestnajstem letu,
komaj da zapuste šolski prag. To
je moči opaziti že na teh mladih
ženah. Do dvajsetih let imajo že
po dvoje, troje otrok, v tridesetih
pa so že prave petdesetletne star-
ke. Zuzki se ni čuditi. Teta, pri ka-
teri je bivala od mladih nog, ji je
pred letom umrla, in Zuzka se je
preselila k staršem. Pa se je tudi
dokažala najokala to leto. Na nered
ni bila navajena, roditelja pa sta
ji jemala po vrsti boljše obleko,
jo prodala in zapila. Zato ji pri-
pravijo doma samo zajutrek; go-
stovanje bo pa pri ženinu. Janez
Plot je njen ženin.

"Kaj pa brat Martin? Ali se ni
potegnil za Zuzko? Saj jo je imel
tako rad."

"Martin? Oženil se je nekeje zu-
naj Moravske — nič ne čul ničesar
o njegovi svatbi. Služil je pri
židu ter vzel njegovo hčer. Mislim,
da je popolnoma taka kakor on,
drugače bi ga ne bila vzela. Slabo
so ga odgojili — meni bi boleli
počilo sree, ko bi imela takega si-
na. Ko se napije, pa vsaki hip o-
praska koga z nožem, za kar je
skoraj zmiraj zaprt."

"Ali pride na Zuzkino svatbo?"
"Ne vem. Janoševi mu niso pi-
sali. Toda večkrat pride sem ne-
pričakovano. Božja volja bi bila,
ko bi danes prišel."

Potem sta se pomenkovala še o
sinnu vojaku, pa o tem, ali bo voj-
na, ali je ne bo, in nočni čuvaj je
odtrobil že polnoč, ko so šli spat.
Pri Janoševih je še vedno svirala
godba in glasilo se petje mladine.
Skozi okna pa je svetil v izbo ble-
di mesec.

Solnce je veselo vshajalo izza
gor. Zuzka je prišla k teti Blah-
vi, da bi ji spleta lase. Teta je
znala plesti nemara najbolje v va-
si. V svojem življenju je spleta-
lase že tolikim nevestam in druž-
icam na svatbo in na pogreb, da bi
vseh niti ne sešla. Bila je ponos-
na na svoj posel, in po pravici. Če
se je dala splesti nevesta ali dru-
žica od kake druge ženske v vasi,
pa je potem v krčmi pri kakem ži-
ljevem plesu nekoliko poskočila,
tako ji je padel venec s travniki
na tla. In nesrečnica je rada pri-
šla k teti Blahovi ter jo srčno pro-
sila, da je popravila nezgodo. Te-
ta ji tega ni odrekla — bila je do-
bra, postrežljiva ženska. Pokojni
mož jo je večkrat ozmerjal, da se
vmešava v tuje posle, toda ona ni
marala za to. V nekotikih minutah
je bila s popravilo gotova in potem
se je zopet vneto poprijela svo-
jega dela.

Zuzka je stala že popolnoma o-
pravljena, ko je stopil Jirovec v
sobo. Z otroškim veseljem mu sko-
či naproti ter ga pozdravi: "Kako
me veseli, da ste danes prišli.
Zares, saj pojedite na mojo svat-
bo — pojedite, ko bi imeli vas tje
posiloma vleči."
"Pojdem. Veseli me, da slišim
zopet krasne svatovske pesmi. Re-
ci, Zuzka, družicam, da bodo zve-
čer lepo pele, zlasti pri kolaču, si-
cer jih dam v časopis."

Nasmeje se. V njenem smehu se
je zrealila ona razkošna detinstve-
nost, kakoršna je videl še pri
enajstletnem dekletu. Saj je še
vedno dete, krasno dete pri razvi-
tem svojem telesu, toda detinsko
še na duhu. Človek bi jo kar pomi-
loval. Komaj je jela nekoliko žvi-
gati veselje, da se niti prav ne ve,
kaj je življenje device, že ima po-
stati žena in mati.
"Žalostni ste, kaj vam je?"
"Žalosten, Zuzka? To se ti le
tako zdi... Zares, srečna si, do-
biš dobrega moža. Rad te ima, do-
bro se ti bo godilo, bolje nego do-
ma."

"A tako, pridite na zajutrek. Naj
ne bo treba hoditi večkrat po vas.
Saj veste, kako je, — tekanja bo
več nego je treba. Vsak se da pro-
siti dvakrat, trikrat in še večkrat,
predno pride."

"Prositi se ne dam. Gotovo pri-
dem. Ali pa dobim tudi kitičico za
klobuk?"

"Dobite, kolikor jih boste ho-
teli."

Bilo je pol osmih. Pri Janoševih
je bilo živo. Govorilo je bilo vse pol-
no, fantje in dekleta so prepevali,
da se je kar hiša tresla, in tudi
godci niso lenušili. Svirali so, kar

je kdo hotel ali jim zapel. Stari
Janosha ga je že zarano spraznil od
veselja nekoliko več, nego je bilo
zeleti, in radi tega se je radostno
smejati. Bil je nenavadno slavnost-
no opravljen — saj je pošiljal pr-
vega otroka od hiše. Tudi Janoš-
va je bila dobre volje. Za Zuzko se
ni nikdar mnogo brigala, toda se-
daj je vendar kazala, da je njena
mati, plakala je neprestano, po sta-
ri navadi, kakor plakajo navadno
matere, kadar možijo svoje hčer-
ke.

Družice so delile kitičice. Nekat-
ri mladenič je dobil dve, tri in še
več, nekateri pa je s težavo dobil
komaj jedno — kakor je bil pri
dekletih priljubljen. Zlasti "za-
spancem" je vedno najhujše. Ko
bi bili tudi bogati, pa če niso gib-
ni, jih dekleta vendar nimajo ra-
da.

Olzvonilo je k maši. Fantje z
ženinom odidejo na ulico, toda vr-
ta nevestine hiše se zapro pred nji-
mi in z ulice prosijo, naj jih spu-
ste noter, v veži pa zopet za neve-
sto... Med gosti nastane nena-
vaden šum. "Martin, Martin je
prišel", se začujejo glasovi. "To
bo božja volja", so rekli ljudje,
in na mnogih obrazih si čital skrb,
kaj bo sedaj. Poznali so Martina,
vedeli, da ne doprinese nič dobre-
ga, zlasti, ker ga niso povabili na
Zuzkino svatbo.
(Pride še.)

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naro-
čnino za "Glas Naroda" in knjige, ka-
kor tudi za vse druge v našo stroko
spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael
Ottar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec
Leadville, Colo.: Jerry Jannik
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.
Bojtz, Frank Janosha in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Co-
stello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Safflich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolica: Lukas
Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič
Ogleby, Ill.: Math. Hribernik
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec
Depue, Ill.: Dan. Badovinec
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurech, John Za-
etel in Frank Bamblech.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in
Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černec in
Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Harbort
Frontenac, Kans. in okolica: Frank
Kern.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin
Koa.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel
Shalts in M. F. Koba.
Manistee, Mich. in okolica: B.
Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. V.
Luković.

Aurora, Minn.: Josko Fugias
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob
Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Shababoa.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze
M. L. Kapech, Jos. J. Pesheh in Louis
M. Perušek.

Evelev, Minn.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kittsville, Minn. in okolico: Jos.
Adamlich.
Nashua, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatic
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urieh,
3409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakner, J.
Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob
Besnik.

Barberton, O. in okolica: Alois Ba-
ant.
Bridgeport, O.: Frank Hočvar.
Collinswood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kum-
le 1735 E. 83. St.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Kie-
lich.

Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Ker-
tlanik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Dem-
tar.

Daragh, Pa.: Dragutin Slavik.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor
Export, Pa. in okolica: John Prostor
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr.
Leben.
Favell, Pa.: Ant. Valentinič.
Greensburg, Pa. in okolica: Joseph
Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Dem-
tar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in
John Polanc.
Marianna, Pa.: E. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schults
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank
Jek.

Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvanski
Ignas Magister, Z. Jakše in U. K. Ja-
koblich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerij.
West Newton, Pa. in okolica: Josip
Jovan.
Willieck, Pa.: Frank Sems in Joseph
Paternel.
Teale, Utah: Anton Pajšl.
Winterquarters, Utah: Louis Bla-
sich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Forenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Rom-
tak.

Davis, W. Va. in okolica: John Bro-
sich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank
Kocijan in A. Korenčan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pender.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in
Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Seplich in
Heromim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Školc in
Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val-
Stahlich in Valentin Marcina.
Memmer, Wyo.: Josip Motek.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Na jutrovem	—35
Evangeljska zakladnica	—50	Na krivih potih	—30
Gospod usliši moje molitve	—40	Na različnih potih	—20
z posebno velikimi črkami	\$1.00	Narodne pripovedi, 1., 2.	—20
Ključ nebeskih vrat	—50	in 3. zvezek po	—20
Jezus in Marija	—40	Naseljenci	—20
Marija Varhinja	—60	Na valovih južnega morja	—15
Marija Kraljica	—60	Nezgodna na Palavanu	—20
Skrbi za dušo	—60	Nikolaj Zrinski	—20
Vrtec nebeski	—40	O jetiki	—15
		Odkritje Amerike, ves.	—80
		Prihajač	—30
		Prigovori, prilike, reki	—25
		Prest božji	—20
		Randevouz	—25
		Revolucija na Portugalskem	—20
		Senila	—15
		Simon Gregorčič poezije	—45
		Stanley v Afriki	—20
		Sherlock Holmes,	—20
		3., 4., 5. in 6. zvezek po	—80
		Sveta noč	—20
		Srečolovec	—20
		Strah na Sokolskem gradu,	—50
		100 zvezkov	\$5.00
		Strelec	—20
		Sanjska knjiga, velika	—30
		Štiri povesti	—20
		Tegetthof	—25
		Vojan na Balkanu, 13 zvez.	—185
		Zlate jagode, vez.	—30
		Življenjepis Simon Gregor-	—50
		čiča	—50
		Življenja trnjeva pot	—50
		Za kruhom	—20
		Življenje na avstr. dvoru ali	—20
		Smrt cesarjevega Rudolfa	—75
		(Tragedija v Meyerlingu)	—75

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tol- mač, vezan	—50	Prst božji	—20
Anglesko-slovenski in slo- vensko-angleški slovar	—40	Randevouz	—25
Berilo prvo, vezano	—30	Revolucija na Portugalskem	—20
Berilo drugo, vezano	—40	Senila	—15
Berilo tretje, vezano	—40	Simon Gregorčiča poezije	—45
Cerkvena zgodovina	—70	Stanley v Afriki	—20
Dobra kuharica, vezano	\$3.00	Sherlock Holmes,	—20
Domači živinozdravnik	—50	3., 4., 5. in 6. zvezek po	—80
Evangelij	—45	Sveta noč	—20
Fizika 1. in 2. del	—40	Srečolovec	—20
Hitri računar, vezano	—40	Strah na Sokolskem gradu,	—50
Katekizem vez. veliki	—40	100 zvezkov	\$5.00
Katekizem vez. mali	—15	Strelec	—20
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	\$1.20	Sanjska knjiga, velika	—30
Občna zgodovina	\$4.00	Štiri povesti	—20
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Tegetthof	—25
Poljedelstvo	—50	Vojan na Balkanu, 13 zvez.	\$1.85
Popolni nauk o čebelar- stvu, vezan	\$1.00	Zlate jagode, vez.	—30
Postrežba bolnikom	—20	Življenjepis Simon Gregor- čiča	—50
Sadnjereja v pogovorih	—25	Življenja trnjeva pot	—50
Schimpffov nemško-sloven- ski slovar	\$1.20	Za kruhom	—20
Schimpffov slovensko-nem- ški slovar	\$1.20	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—75
Slovenski pravnik	\$2.00		
Slovenska Slovnica, vez.	\$1.20		
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—60		
Slovensko-angleška slovni- ca, vez.	\$1.00		
Spisovnik ljubavnih pisem	—40		
Trtna uš in trtorēja	—40		
Umna živinoreja	—50		
Umni kmetovalce	—50		
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—50		

SPILMANOVE POVESTI:	
1. zv. Ljubite svoje sovra- žnike	—20
2. zv. Maron, krščanski deček	—25
4. zv. Praški judek	—20
6. zv. Arumugan, sin indij- skega kneza	—25
7. zv. Sultanovi sužnji	—25
8. zv. Tri indijanske pove- sti	—30
9. zv. Kraljičin nečak	—30
10. zv. Zvesti sin	—30
11. zv. Rdeča in bela vrt-	

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Odlikovani slovenski vojak. Srebrno hrabrostno svetinjo prve vrste je dobil četovodja 8. lovskega bataljona Vinko Fermešek, nadomestni stražmojster Fran Zadnikar, pridružen 2. bos. herceg. polku; srebrno hrabrostno svetinjo druge vrste je dobil častniški sluga 16. pešpolka Josip Bizjak.

Kolera. V Ljubljani so se zopet pripetili štirje slučaji kolere. Nove naredbe. Ministrska naredba določa, da morajo kmetje oddati državi svoje kote za kuhanje žganja. Županstva so že dobila rok, do katerega se morajo oddati kotle. — Ministrska naredba, s katero se določa, da je vse žito letošnjega pridelka zaseženo v prid države, vsebuje tudi določila glede rabe in oddaje otrokov. Imenovana ministrska naredba namreč določa, da sme uporabiti kmet vse otrobe od svojega žita, katerega je dal za zmlatve v mlino, za krmiljenje svoje lastne živine. Vrhutega se pa ima kmet, ki je prodal svoje žito vojno-žitno-prometnemu zavodu, pravico do polovice otrobov od žita, ki ga je prodal vojno-žitno-prometnemu zavodu. Glede tiste množice otrobov, do katere nima kmet nobene pravice, pa določa ministrska naredba z dne 11. avgusta, da se izroči ta množina otrobov osrednjemu zavodu za živinska krmila, ki se je ustanovil na Dunaju. V bodoče bo torej ta zavod urejal uporabo in promet tistih otrobov, do katerih nima kmet nobene pravice. Omenjena ministrska naredba tudi določa, da nimajo mlinarji pravice razpolagati z otrobi od žita, ki so ga dobili za zmlatve od vojno-žitno-prometnega zavoda.

Nabiranje rcbdnih in jagodnih listov kot nadomestilo za čaj vojakom. Uradno se naznanja: Ker je potreba še večja kot v preteklem letu in je dovoz zaprt, priporočajo se za vojake kot nadomestilo za čaj nabiranje rcbdnih in jagodnih listov, in sicer vsake posebej. Nabirati jih je ob suhem vremenu in posušiti na soncu. Suhe liste je treba potem zamotati vsake posebej v vreče ali zabojce.

ŠTAJERSKO.

Pogrešajo se: Vincenc Pajnik iz Ruš nad Mariborom, poljski lovski bataljon št. 20. — Ludvik Vrbnjak iz Sitarovec, pošta Mala Nedelja pri Ljutomeru, rezervist pri domobranskem pešpolku št. 3. Zadnjič je pisal dne 16. junija s severnega bojišča. — Dominik Stropnik iz Kavž, pošta Velenje, pešpolk št. 4, 4. bataljon, 14. stotinja.

Živina. Ker je graški magistrat določil 190 K za 100 kg žive teže kot najvišjo ceno za govejo živino, je graški sejem skoro brez živine, nasprotno pa se poročajo z Dunaja, da na zadnjem dunajskem sejmu bilo izredno mnogo štajerske živine. Ker je bilo dne 23. avgusta prignano razmeroma malo živine, so se cene zopet dvignile, in sicer za 6 do 15 K pri 100 kg žive teže. Za vole se je plačevalo od 230 do 310 K, za biko 190 do 295, za krave 204 do 260 K. Prignalo se je 3650 glav. Prodalo se je vse do zadnjega. Vojška uprava je nakupila mnogo živine (1000 glav) za konzerve. — Ker je graški magistrat določil za graški živalski sejem kot najvišjo ceno za vole 190 K, hodijo sedaj po deželi ljudje, ki pravijo, da je ta cena veljavna za vse občine na deželi. To je napačno naziranje. Najvišje cene za živino v naših krajih ima pravico določiti edino namestnika, a ne graški magistrat. Dosedaj pa še namestnika teh najvišjih cen ni določila. Radi tega je vse razburjenje glede cen živini popolnoma nepotrebno.

Mleto žita. Namestnika naznanja, da so s 15. avgustom stopile določbe glede mleto žita, ki so določale, da se mora iz vseh vrst žita izmletati najvišjo mero moke in se je tako proizvajalo več črne moke, izven veljave. Odslej smejo mletiti mlinarji zopet na isti način kot navadno.

Za potovanje na Štajerskem se

za sedaj ne zahteva nobenega posebnega potnega dovoljenja, vendar se pa priporoča, da se vsaki, ki potuje po Štajerskem, izkaže s kakšno listino (domovinski list, krstni list, občinska izkaznica itd.), da se izogne vsem neprilicam. Kdorkoli pride v Maribor, se mora na kolodvoru izkazati s kakšno listino, kdo da je.

Kolera. Na Štajerskem se zadnji čas ni pojavil noben nov slučaj kolere.

Duhovniške vesti. Nastavljeni so naslednji novomašniki kot kaplani: Karol Arlič v St. Jurij ob J. zel., Karol Guček v Muto. Konrad Arh v Galicijo, Josip Jeraj v Celje, Alojzij Kosi v Stari trg, Matija Krevh na Remšnik, Ivan Krušič v Solčavo, Bogdan Levendovšek pri Sv. Martinu na Pohorju, Josip Rehar v Laporje, Jakob Safonik v Leskovec, Maks Slander v Dramlje pri St. Juriju, Feliks Vršič k Sv. Tomažu pri Ormožu, J. Žunave v Rajhenburg. Prestavljena sta kaplana: Adolf Gril iz Mute v Trbovlje, Anton Čekić iz Dramelj v Poljane. Zopet nastavljen kaplan v Koprivnici je tamošnji provizor Jurij Cvetko.

Peložaj županov v vojnem času na deželi. Župan iz šentlariškega okraja piše: Malone vsi župani so tudi posestniki in kot taki so primorani vsled pomanjkanja delavskih moči podnevu delati na polju. Za važne rešitve uradnih in drugih zadev je marsikateri župan primoran uporabiti nočni čas, ko cela narava z njegovo obitelji vred mirno spava. Tako se je že večkrat prigodilo, da je župan pri uradovanju pri luči na papirju zaspal. Ko se je danilo, so že zopet prišle stranke s svojimi zahtevami in željami. Nekim neobdigratba pa je pred kratkim lazil po občinah Slovenskih gor ter šuntal proti županom in nabiral podpise, naj se jih pritegne pod orožje. Ta možičel trdi, da lahko županstvo vodi kak starejši občan. No, taki ljudje ne poznajo nobene potrebe v občini. Tak človek ne zasluži drugega, nego da ga oblasti primejo ter poučijo, da je njegovo postopanje motenje javnega mira, kajti da je oprostitev županov v interesu javnega blagorja potrebna, to so priznale vojaške in politične oblasti, ki so jih oprostile.

Pasja steklina. Tekom zadnjih mesecev je v okrajih Ptuj, Brezice, Bruck ob Muri in Mürzzuschlag se pojavilo več slučajev pasje stekline. Obgrizenih je bilo več oseb. Tudi zadnje tedne se steklina prav močno širi. Radi tega je oblast naročila županom, naj strogo pazijo, če se kje pojavi kak stekel pes in naj vsak slučaj takoj naznanijo okrajnemu glavarstvu. Pes, kateri s posebno slastjo žre neprebavljive predmete, ima kalne oči, se izredno vznemirljivo vede in se pozneje začne potepati in stikati po tujih hišah, je sumljiv stekline. Takega psa je treba takoj naznaniti.

Gradec. V delavnici južne železnice je bil dne 17. avgusta delavec Peter Lešer odlikovan s častno kolajno za 40letno neprestano zvestovanje na tem zavodu. Lešer je doma iz župnije St. Ilj v Slov. gor.

St. Jurij ob Ščavnici. Korporal Alojzij Stranjsak iz naše občine piše svoji svakinji: Najprisrčnejše pozdrave iz krvave Galicije! Naznanjam Ti, da sem še vedno popolnoma zdrav in tudi upam, da se zaneprej ostanem. Dosedaj še mi je šlo vse po posebnih srečih, tako da sem dobil posebno zaupanje do svojih predpostavljanih. Dne 22. julija nas je obiskal naš prestolonaslednik Karl Frane Jožef. Bil sem od njega laskavo pohvaljen in mi je tudi lastnoročno pripel zaslužno hrabrostno svetinjo na prsi. Omenil je, da sem najmlajši podčastnik pri celem polku. Sedaj že delam izkušnjo za četovodjo. Za tak kratek čas, kar sem pri vojaki, je to naglo napredovanje.

St. Ilj v Slov. gor. Dne 20. avg. ponoči je v gospodarskem poslopju posestnika Evalda Hempel v

Cirknici izbruhnil ogenj, ki je tekom noči uničil obširna poslopja, vso krmo in žito ter več strojev; živino so rešili. Škoda je baje čez 30.000 K. Ogenj je baje nastal vsled iskre, ki se je raztrosila iz stroja, ki je gnil malitino.

St. Jakob v Slov. gor. V bolnišnici v Celoveu je umrl pionir E. Vohl, doma iz naše župnije.

Marija Snežna na Velki. J. Pivec, župan na Ploderšnici, je dobil s severnega bojišča žalostno poročilo, da je dne 16. junija padel, zadet od ruske krogle, njegov nadebudni sin Jožef. Drugi Pivčev sin Ignacij pa je bil težko ranjen v nogi in se zdravi v neki bolnišnici.

Sv. Jurij v Slov. gor. S severnega bojišča je došel glas, da je padel dne 22. junija od ruske krogle zadet v glavo Fran Bračič, posestnikov sin iz Partinja, star komaj 19 let. Na praznik sv. Resnjega Telesa je šel na bojišče. Svoje dogodke na bojišču je imel lepo popisane v knjižici, katere je sedaj z drugimi rečmi vred bila poslana njegovim domačim.

Sv. Anton v Slov. gor. Milo so naznanili zvonovi antonjeviške župnije, da je nemila smrt pokosila blagega mladeniča Ivana Kaisersberga. Šel je dne 3. junija na severno bojišče. Dne 7. avgusta pa pride z bojnega polja žalostno poročilo, da mu je dne 22. junija smrt pretrgala nit življenja. Star je bil šele 19 let. — Janez Kurbus, doma od Sv. Benedikta v St. gor., piše Horvatom družini v Zupetičih sledeče: Naznanim Vam za Vas žalostno novico, da Vaš sin, pogumen vojak in moj dober prijatelj Fran Horvat že mirno počiva v hladni galiki zemlji. Padel je, zadet od ruske krogle, dne 12. junija ob 11. uri dop. Smrt je bila lahka, v par minutah je izdihnil svojo dušo.

Ivanjševci. Žalostna novica je došla k nam iz Krakova. Mladenec Janez Hojs, star 18 let, se je udeležil boja pri Lublinu (16. julija), a ruska krogla mu je predrila levo stran prs. V sled objeljene rane je 21. julija v Krakovu umrl.

Negova. Dne 23. avg. smo tukaj pokopali spoštovanega posestnika Frana Kukovec. Njegov edini sin, podpora v starosti, se nahaja na bojišču.

Ljutomer. Med mnogimi, ki so dali življenje v tej vojni, je tudi Fran Kovačič, kmečki sin s Cvenca. O njegovi smrti piše Fran Roškar, kmet na Cvenu, svoji ženi sledeče: Fran Kovačič, estarjev sin, je bil dne 3. julija ob 3. uri popoldne v hrbet zadet od ruske krogle, ki ga je predrila in na prsih šla ven. Zakladel je samo še: "Ježus, Marija!" in bil pri priči mrtev. Šel je z neko posodo k studencu po vodo in na tej poti je bil nesrečno smrtno zadet. Sam sem se prepiral o njegovi smrti in bil tudi na njegovem grobu. Križ ima priprost in zelo lep napis na njem, katerega so mu napravili tovariši. Njegovim starišem naznani žalostno vest o smrti njihovega sina. On uživa sedaj blaženi mir, katerega mi na svetu še ne moremo uživati. Nas pa že lahko v kratkem čaka enaka usoda. Bog se ga usmili in nas vseh, da bi že skoraj nad nami vseni zasijalo solnce ljubega mira!

Ptuj. Umrla sta tukaj medicar Ludovik Kropf in diinnikarski mojster Fran Breznik.

Rače. Dne 21. avg. je došlo žalostno poročilo iz Tirolske, da je padel 15. avg. od krogle zadet vrl mladenič iz Rač, Stefan Kröpf, star 22 let. 11 mesecev se je boril na severnem bojišču, prvi krst v ognju je tam prejel 15. avg. 1914 in ravno na obletnico mu je bil odvzet življenja cvet. Njegovo truplo počiva v Schluderbachu na Tirolskem, kjer ga krije zemljica s krvjo njegovih padlih tovarišev oškropjena.

Slov. Bistrica. Dne 29. julija je padel pri Lublinu, zadet v sree, črnovojnik Simon Gričnik, doma iz Spod. Ložnice. Bil je precej let vrtnar v neki dunajski bolnišnici in tudi v mestnem hrušču je z veseljem govoril svoj materni jezik, kjer je bilo le mogoče. Še dan pred smrtjo je pisal svojemu bratu dopisnice, da se pri vseh znanjih in prijateljih izroči v molitev, torej je najbrž že slutil, da se bliža konec njegovemu bojevanju.

Podčetrtek. Dne 19. avg. je v vasi Sedlarjevo izbruhnil požar, kateri se je naglo razširil. Kljub velikemu trudu požarnih bramb je požar uničil 17 poslopj. Silni vihar, ki je nastal ob času požara, je ogenj še pospešil in nosil goreče skopnike več kilometrov daleč. Zgorele so tudi vse zaloge žita in krme. Škoda je ogromna. Slivnica pri Celju. Nedavno se je peljal na dopust dragonec Ja-

nez Selič, podomače Reeko, posestnik na Vodiceh, iz znane Horvatove rodbine. Ponoči se je pripeljal do St. Jurja ob juž. žel. in ker je vlak par streljavev pred postajo obstal, je skočil z vlaka, misleč, da je na postaji. V tem trenutku pridrvi ekspresni vlak in ga popolnoma razmesari. Na severnem bojišču mu je granata razbila konja, on pa se je zdrav vrnil po enem letu k svoji ženi, a srečno svidenje mu je pretrgal usodopolni trenutek.

Galicija. Smrt pri nas v zadnjem času bolj redko kosi, a toliko hušje zadeva, kadar pride. Po dolgi bolezni je umrl Vinko Herman, podomače Rajter, posestnik na Železnem. V maju je po kratki mučni bolezni umrla Marija Tržan, roj. Kugler, ki je bila komaj eno leto omožena. Mož Fran Tržan je moral sedaj, ko je tri tedne po ženi smrti pokopal tudi hčerko Jožefo, ki brez matere ni mogla živeti, odriniti k vojakom.

Vransko. Tudi v našo farno se je oglasila neizprosna smrt. Pobrala nam je na severnem bojišču mladeniča Fr. Košica. Padel je južno od Kolomeje v Galiciji.

Ptuj. Dne 2. septembra se je vršila birmna v prostirski cerkvi sv. Jurija, dne 4. sept. pa v minoirski cerkvi sv. Petra in Pavla.

Celje. Padel je na italijanskem bojišču 32letni posestnik, korporal Florijan Beznovič. — V našem mestu se zadnje dni ni pojavil noben nov slučaj kolere. — V našem okrajnem glavarstvu se že močno čuti pomanjkanje živine. Mesarji tožijo, da niti v laskem okraju ni več dobiti potrebne klavne živine. — Orglarska šola je pričela šolsko leto 15. sept.

PRIMORSKO.

Kolera. Iz Gorice poročajo: Živimo v času, ko je nevarnost razširjenja kolere zelo velika. Od vseh strani prihajajo poročila o številu bolnih in umrlih oseb za kolero. Oblasti po nekod so že odredile stroge zdravstvene odredbe. V Gorici si n. pr. ljudje ne podajo več rok, celo prijatelji ne, ker se s podajanjem rok večkrat raznesejo prenašalne glivice od kolere. Časi so resni, zatorej se ne moremo sedaj ozirati na vsako malenkost, da se obvarujemo kolere in drugih nalezljivih bolezni.

HRVATSKO.

Kolera. Na Hrvaškem in v Slavoniji je od 9. do 16. avgusta obolelo za kolero 151, umrlo pa 61 oseb.

Rusi in Borojevič.

"Pester Lloyd" poroča njegov izvetitelj iz Lublina, da je pregledal vse ruske časopise vojne časa in razvidel, da poznajo Rusi pravzaprav samo enega avstrijskih generalov, namreč armadnega poveljnika Borojeviča. (To je resnica, ki se more poriditi samo v glavi madžarskega dopisnika!) O Borojeviču da pišejo Rusi z občudovanjem.

IŠČEM DEKLO

za pomoč v kuhinji v gozdu. Plačajo po dogovoru. Pišite na: Dom Intihar, Box 52, Sugar Run, P. O. Cornplanter, Pa. (20-21-9)

Rad bi izvedel za naslov brata JOHNA MEJAŠ. Zadnji čas je bil nekje v Pennsylvaniji. Kdor ve za njegov naslov, prosim, da naznani, ali pa naj se sam zglaš; sporočiti mu imam, da se je brat Frank ponesrečil v premoškopu. — Anton Mejas, Box 13, Seofield, Utah. (21-23-9)

Rad bi izvedel za brata JOHNA KOSTELLO. Star je 45 let. Pred 25 leti je prišel v Ameriko in se naselil v San Francisco. Kdor ve za njegov sedanj naslov, prosim, naj mi naznani, ali pa naj se sam zglaš. — Geo. Kostello, Box 100, Tooele, Utah. (21-23-9)

TURKISH TROPHIES
Kadilci
cigaret pred petnajstimi leti
so kadilci
TURKISH TROPHIES
tudi danes.
Izdelavci najkvalitetnejših
in okusnejših cigaret.

VABILO
na
PLESNO VESELICO,
katero priredi
društvo št. 20 A. S. B. P. D.
v Ely, Minn.,
v soboto dne 25. septembra t. l.
v Frank Verantovi dvorani.

Veselica bode prirejena za vse, stare in mlade, zatorej se vljudno vabi vse občinstvo iz Ely in okolice, da se polnoštevilo udeleži te zabavne veselice.

Preskrbljeno bode za svežo pijačo in dober prigrizek, kakor tudi za izvrstno godbo.

Vstopnina prosta. Začetek točno ob 4. uri pop.
Vabijo člani društva štev. 20 A. S. B. P. D.
S spoštovanjem
(21-22-9) Fr. Martinjak.

IŠČEM DEKLO

za pomagati v kuhinji. Plačam od \$20 do \$25 na mesec. Katero veselje, naj se oglasi na naslov:
Mary Melave,
Box 236, Davis, W. Va.
(20-21-9)

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

POUK V ANGLEŠČINI!

To je gotovo lepa prilika, kakor tudi v korist nam tujcem. Piše se lahko za brezplačna pojasnila na:
Slovensko korespondenčno šolo,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popraviljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor koli zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Največja
farmarska naselbina.

Največja slovensko-hrvaška farmarska naselbina v Ameriki je v okolici mesta Ashland v Wisconsinu. BLIZU 200 SLOVENCIV IN HRVATOV lastuje zemljo v tem kraju. Naselbina je stara nad šest let in mnogo naselnikov ima že jako lepe farme, ki so najboljši dokaz, da je zemlja v tem kraju dobra in kraj ugoden za naše naselnike. Drugi vzrok, da ti naseljenci tako lepo napredujejo, je to, da jih kompanija ne zapusti, ko se enkrat naselijo, kakor se to drugod godi, temveč jim stoji na strani toliko časa, da si opomorejo. To je mogoče zato, ker je kompanija poleg njih in ne na stotine milj proč. V pospeševanju svojih interesov so si farmarji ustanovili potrebne organizacije. V korist vsakega kupeca zemlje je, da vse to upošteva. Ako hočete torej kupiti dobro zemljo na dobrem kraju, tedaj pridite ali pišite na:

The James W. Good Company
Slovenian Dept., Ashland, Wis.
Vsakomur se pošlje list Goodov Naselnik zastoj, ako piše ponj, če se zanima za zemljo ali ne. Še danes pišite ponj!

OGLAS.
NARAVNA VINA
Cenjenim rojakom priporočam svoja

in najboljšega grozdja. Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lansko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je všteti tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.

S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161, St. Helena, Cal.

TURKISH TROPHIES
Kadilci
cigaret pred petnajstimi leti
so kadilci
TURKISH TROPHIES
tudi danes.
Izdelavci najkvalitetnejših
in okusnejših cigaret.

Kje je moj brat FRANK ISTE. NIČ podomače Stančar, doma iz Cerknice? Za njegov naslov bi rad izvedel brat Joe Istenič, Camp 8, Yelk, W. Va. (18-21-9)

Kje sta BLAŽ in HELENA MIHELČIČ? Doma sta iz Babne Police pri Ložu. Prvi je prišel iz stare domovine v Hibbing, Minn. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sama oglasita svojemu bratu: Louis Mihelčič, Camp 8, Yelk, W. Va. (18-21-9)

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

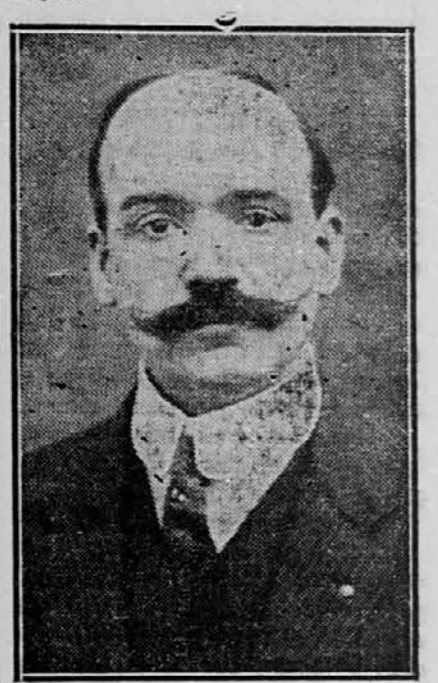
kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravovelnost potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo "Glas Naroda".

PREKLIC.
Podpisani prekličem, da ni Josip Hribar oče Antonije Tauželj. Sploh pa jaz tega nikdar nisem govoril; kdor to govori, naj se ga prime.

Anton Tauželj,
Box 193, Dunlo, Pa.

NAZNANILO.
Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. EVONKO JAKŠA, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda"

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO 60c. galona. CATAWBA BELO VINO 80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilo je treba pridojati denar ali Money Order.

Velika zaloga vina in žganja.
MARIJA GRILL
Prodaja belo vino po 70c. gallon
rdeče vino po 50c.
Drožnik 4 gallon za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
" 4 gallon (sodček) za \$16.00
Za obilno naročbo se priporoča
Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

'KRACKERJEV' BRINJEVEC
je najstarejše in od
zdravnikov priznано
kot najboljšo sredstvo
proti notranjim boleznim.
Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic \$ 6.50
12 steklenic 13.00
V ZALOGI IMAMO
tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni destilaciji.
Naše cene so sledeče:
Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00
Slivovitz per gal. \$2.75—\$3.00
Tropinjevec zaboj \$ 9.00
Slivovitz zaboj \$12.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj \$11.00
Rudeča Ohio vina per gal. 55c., 60c., 65c.
Catawba in Delaware per gal. 75c.—80c.
Za 5 in 10 gal. posodo računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastoj. Naročilo naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pijače jamčimo.
The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Frank Petkovšek
Javni Notar (Notary Public)
718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.
PRODAJA fina vina, izvrstne smotke patentirana zdravila.
PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.
POŠILJA denar v stari kraj sanesljivo in pošteno.
UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

2

(Nadaljevanje)

Erik Grubbe je rekel nato, da bo pripravljen za odpotovanje. S tem obvestilom je odhajal sel proti domu.

Potem sta govorila Ana in Erik Grubbe deigo o tem, kaj vse je treba storiti v njegovi odsotnosti in sklenilo se je tudi, da bo Marija z očetom odpotovala v Kodanj, kjer bo ostala eno ali dve leti pri svoji teti Rigitze.

Ker je bilo slovo pred durmi, sta se oba pomirila, a stari spor bi skoro znova vsplamtel, ko je prišel pogovor na to, katero obleko in kateri nakit njene umrle matere naj vzame Marija s seboj v Kodanj. Stvar pa se je mirno rešila in Ana se je odstranila spat, ker jo je čakal prihodnji dan težak in dolg posel.

Nato je znanilo lajanje psos, da so prišli novi ljudje. V tem slušču pa ni bil nihče drugi kot glavni pridigar za Tjele in Vinge, gospod Jensen Paludan.

Vstopil je s pozdravom: — Dober večer v sobi.

Bil je širokopleč mož, močnih kosti, dolgih udov ter naprej viseče glave. Najbolj značilni na njem so bili zmršeni lasje, podobni gnezdu srake. Njegov obraz pa je imel čudovito krepko, enakomerno in obenem bledečo barvo, ki ni dobro harmonizirala z grobimi potezami obraza ter košatimi obrvi.

Erik Grubbe ga je povabil, naj sede ter ga vprašal, kako je spravil seno. Pogovor se je nato sukal krog najvažnejših poljskih del tega letnega časa ter se je končal z izrazi obžalovanja, da je prejšnja letina rži tako slabo izpadla.

Pridigar je skilil na tle ter nato rekel: — Vaše blagorodje je vedno posebno zmerno ter se drži naravnih pijač, ki so tudi najbolj zdrave. Sveže molženo mleko je res dar z neba, to se pravi za žolodec ter za ozka prsa.

— Da, božji darovi so vsi dobri, naj se jih molze ali toči. — Sedaj pa boste poskusili sodeček pravega Mumme, katerega sem dobil zadnjič iz Wiborga. Dober je, dasiravno nisem zapazil, da ga je carinar opremil z znamko.

Prineslo se je na mizo čaše za pivo ter velik vrč iz ebovine, okrašen s srebrnimi krogi.

Nato sta si oba napivala.

— Heydenkamper, pravi plemeniti Heydenkamper! — je vskliknil pridigar z glasom, ki se je tresel vsled navdušenja in radosti. Ko se je ves blazen naslonil nazaj na stol, je imel v očeh solze.

— Vi ste strokovnjak, — se je mizal Erik Grubbe.

— Ah, kaj strokovnjak! Mi smo od včeraj ter ne vemo ničesar, — je mrmral pridigar, ves razmišljen. — Sedaj pa razmišljam o tem, — je dostavil z dvignjenim glasom, — če je res to, kar sem slišal o pivovarni Heydenkamper. Tam v Hanovru je bil pivovarski mojster, ki mi je nekoč pripovedoval ko sem potoval z Jurgenom. Vidite, rekel je, da pričenjajo variti pivo vedno v petek ponoči. Predno pa je smel kdo ganiti z roko, je moral iti k najstarejšemu pomočniku, položiti svojo roko na teltnico ter priseči pri ognju, krvi in vodi, da nima nobenih grenkih ali slabih misli, kajti to bi škodovalo pivu. Pripovedoval je tudi, da se v nedeljo zjutraj, ko zadone zvonovi v cerkvah, odpro vsa okna, vrata in odprtine, da pride zvonjenje tudi do piva. Najvažnejše pa se zgodi, ko se postavi pivo k vretju. Tedaj pride mojster sam s krasno škrinjo, potegne iz nje težke zlate prstane in verižice, na katerih se nahajajo posebni znaki. Vse to se nato položi v pivo in lahko si človek misli, da padele te dragocenosti pijači del skrivnih moči, katere imajo v sebi.

— No, vedeti kaj o tem ni lahko, — je menil Erik Grubbe. — Jaz za svojo osebo pa imam več zaupanja v brunšvski hmelj in druge dišave.

— No, — je rekel pridigar resno in zmajaje z glavo, — Kaj takega se ne more reči in v kraljestvu narave je veliko skrivnih sil. Vsaka stvar, živa ali mrtva, ima v sebi svoja čuda in gre se le za potrpežljivost pri iskanju in za oči, da se vidi. Ah, v starih časih, ko še ni bilo dolgo tega, odkar je odtegnil Bog svojo roko od tega sveta, je bila vsaka stvar napolnjena z božjo močjo. Iz tega pa je izvirala zdravilna moč ter vse dobro, posvetno in večno. Sedaj pa, ko ni svet več niti lep, niti nov ter onečaščen od grehov številnih rodov, sedaj se zgodi kaj takega le pri posebnih prilikah in take moči se pojavljajo le ob gotovih časih in gotovih prilikah, ko se prikažejo na nebu posebna znamenja. To sem pred kratkim rekel kovaču, ko sva stala ter govorila o velikem plamenu, katerega je bilo v zadnjih nočeh opaziti na nebu. — Sploh pa je prihajal mimo nas neki sel na konju, — semkaj, mislim?

— Tako je bilo, gospod Jens.

— Prinesel je gotovo le dobre novice.

— Prinesel je poročilo, da je bila napovedana vojna.

— O sveti Bog! — No, enkrat je moralo biti do tega!

— Da, če pa so že toliko časa obotavljali, bi tudi lahko počakali, da bi bili ljudje gotovi z letino.

— So pač Schone, ki so to napravili. Zelandci hočejo vedno vojno, ker vedo, da dobo ostali vedno izven nje. To so dobri časi za lumpce in norce in državni svetniki so vsi prismojeni.

— Govori se, da je maršal kaj nerad pri tem.

— Naj hudič vrjame! — Pa je že lahko mogoče, a kaj pomaga pridigovati mir v mravljišču? — Vojno imamo in sedaj je treba, da sak svoje varuje. Na vse strani je dosti opravka.

Pogovor je prišel nato na predstoječe potovanje, na slaba pota ter se je povrnil v Tjele, kjer je okrenil na pitano živino in krmiljenje in se vrnil nato zopet k potovanju. Medtem pa nista zamenarila velikega vrča, pivo jima je stopilo precej v glavo in Erik Grubbe, ki je ravno pripovedoval o svojem potovanju v Ceylon v iztočni Indiji, se je moral truditi, da je prehitel svoj lastni smeh, kakor hitro mu je padla v glavo kaka posebno mična zgodbia.

Čim dalj sta sedela, tem resnejši je postajal pridigar. Sedel je sesedeno v stolu, sempatam z glavo, zrl temno predse ter gibal z roko ustnice in kot da govori. Pri tem je vedno bolj mahal z rokama, da je konečno udaril ob mizo. Nato je vrgel prestrašen pogled na Erika ter utihnil. Konečno, ko je dokončal Erik povest o posebno neumnem kuhinjskem dečku, se je pridigar zvravnal ter pričel govoriti z zamolklim, svečanim glasom.

— Resnično, — je rekel, — resnično! S svojim lastnim jezikom hočem pričati, da ste pohujševanje, — predmet pohujšanja in da bi bilo boljše za vas, da bi se vas vrglo v morje ter vam privezalo na vrat mlinski kamen ter dve toni ječmena, — dve toni ječmena, katerega ste mi dolžni, — to sprječum svečano s svojim lastnim jezikom. Dve polni toni ječmena v mojih novih lastnih žakljih, kajti žaklji niso bili moji, — nikdar v vsej večnosti, — bili so vaši lastni žaklji in moje nove ste pridržali vi! Ječmen pa je bil pokvarjen, v resnici! Bil je naravnost grozen in žaklji so bili moji in jaz vam bom povrnil, jaz imam izreči sodbo, jaz. Ali se ne sramujete svoje stare kože, vi stari razuzdanec? Krščanski bi morali živeti — in je to krščanski, da živite z Ano Jensdatter ter jo pustite, da slepari krščanskega glavnega pridigarja? Vi ste, — vi — krščanski razuzdanec! Tako je!

Erik Grubbe se je ob pričetku govora pridigarja smejal preko eelega obraza ter mu molil čez mizo svojo prijateljsko roko. Pozneje pa je pričel suvati s komolci kot da suva v stran nevidnega poslušalca, da sliši, kako nezasišeno pijan je pridigar. Konečno pa se mu je moralo nekaj posvetiti glede vsebine govora, kajti postal je bled kot zid, vzel v roko vrč s pivom ter ga vrgel proti pridigarju, ki je omahnil nazaj na stol ter zdrknil nato na tla. Padel pa je vsled strahu, kajti vrč ga ni dosegel ter ostal ob robu mize. Vsebinsa vrča pa se je razlila po celi mizi ter padala v majhnih potočkih na tla in na pridigarja.

Luč v svetilki je dogorela ter plapolala, da je bilo v sobi sedaj temno, sedaj svetlo, dokler ni modrikasta zora pogledala skozi okna.

Pridigar je še vedno govoril. Nekaj časa je bil njegov glas globok in preteč, potem pa zopet visok in skoro jokajoč.

— Tu sedite v zlatu in baržunu in tu ležim jaz in psi ližejo moje noge — in kaj ste položili v naročje Abrahama? Kake darove ste dali? Niti srebrnika osmih šilingov niste položili v naročje krščanskega Abrahama. — In sedaj trpite svojo kazen, — a nikdo ne bo za vas niti utaknil prsta v vodo. — Pri tem je udaril z roko po pivu. — Jaz pa si umijem svoje roke — vas oba, — sem vaju posvaril, — ha, tu gresta v žaklju in pepelu, — v mojih dveh novih žakljih — ječmena....

(Nadaljuje se).

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donša dnevno poročila s bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenci in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolačevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem saželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v kolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hafer: — To je najboljša knjiga, kar so jihi spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Isard (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne čez slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli knjo križemsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

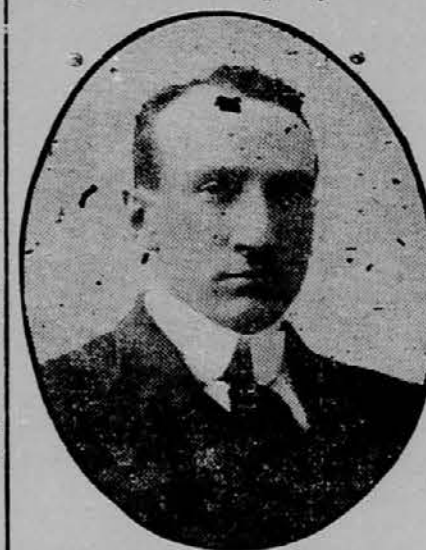
Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH — NAROČITE SE NANJ!

VARNOST.

Centenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDIE,

ki je pooblaščen pobirati naročilo in izdajati tozadevna potrdila. Upravištvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" na državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki se bili osepeljenci, oropni ali s katerimi se je slabe ravnanje.

Bresplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osepeljenci od bankirjev, odvetnikov, trgovcev s zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kačipotov in posestnikov gozila.

Daje se informacije v naravnih jezicah: kako postati državljani, kjer se oglašiti na državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Bargo Office.

DRŽAVNI DEJAVNI DEPARTAMENT

(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 80 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldneja in v sredo sveder od 9. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno sredstvo za zneženje se kaže v moški laze, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se radi to mazilo, strastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi močnim krasne brke in brado in nebo do odpadli in ne osiveli. Revmatizem, kosti ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma odpravim, rane, opekline, bole, ture, kraste in grizte, potne noge, kurje oči, bradavice, osebine v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez upošteval, mu jamčim na \$500. Pitate kakoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHÖÖ,

1409 N. 54th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20th straneh in vsaka stran je 104 pri 184 palca velike?

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 5 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki na tih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljke tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljke v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.